

**PLAN GOSPODARKI ODPADAMI
DLA GMINY CZYŻEW
NA LATA 2011-2014
Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY
2015-2018
(PROJEKT)**

ZESPÓŁ PROJEKTOWY:
mgr Karol Dudka
mgr Paweł Czupryn
mgr Adam Dzida

SPIS TREŚCI:

1. Wprowadzenie	4
1.1. Cel opracowania	5
2. Charakterystyka gminy	6
2.1. Położenie	6
2.2. Demografia.....	7
2.3. Krajobraz i rzeźba terenu	7
2.4. Warunki klimatyczne	7
2.5. Budowa geologiczna.....	7
2.6. Zasoby naturalne	7
2.7. Gleby.....	7
2.8. Warunki hydrologiczne.....	8
2.9. Formy Ochrony Przyrody	8
3. Stan aktualny, prognozy, określenie celów w gospodarce odpadami	8
3.1 Odpady komunalne	8
3.1.1. Stan aktualny	8
3.1.2. Prognoza wytwarzania odpadów komunalnych	16
3.1.3. Identyfikacja problemów w gospodarce odpadami komunalnymi	19
3.2. Cele w gospodarce odpadami	20
3.2.1. Odpady komunalne	20
3.2.2. Odpady opakowaniowe i surowce wtórne	23
3.2.3. Osady ściekowe.....	24
3.2.4. Odpady zawierające azbest	25
4. Dotychczasowa realizacja Planu Gospodarki Odpadami	26
5. Harmonogram zadań	28
6. Edukacja ekologiczna społeczności lokalnej	30
7. Analiza uwarunkowań finansowych przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie gospodarki odpadami	31
7.1. Potencjalne źródła finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych	31
7.1.1. Fundusze krajowe	31
7.1.2. Fundusze Unii Europejskiej	33
7.2. Proponowany system finansowania zadań Planu Gospodarki Odpadami	34
8. Działania zmierzające do poprawy gospodarki odpadami.....	38
8.1. Odpady komunalne.....	38
8.2. Proponowany system gospodarki odpadami	38
8.3. Program rozwoju systemu selektywnej zbiórki odpadów	40
8.3.1. Surowce wtórne	40
8.3.2. Odpady ulegające biodegradacji	41
8.3.3. Odpady wielkogabarytowe	41
8.3.4. Odpady remontowo-budowlane.....	41
8.3.5. Odpady niebezpieczne	41
9. Analiza oddziaływania na środowisko	42
10. Monitoring i ocena realizacji założonych celów	42
11. Streszczenie.....	44

SPIS RYSUNKÓW:

Rysunek 1. Położenie Gminy Czyżew na tle powiatu wysokomazowieckiego.	6
Rysunek 2. Instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych zebranych z terenu Gminy Czyżew.	14

SPIS TABEL:

Tabela 1. Demografia na terenie Gminy Czyżew (stan na rok 2010).	7
Tabela 2. Klasy bonitacyjne gruntów ornych i użytków zielonych (stan na rok 2008).	8
Tabela 3. Skład morfologiczny odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Gminy Czyżew wg KPGO 2014 (stan na rok 2010).	9
Tabela 4. Przyjęty wskaźnik wytwarzania odpadów komunalnych na terenie Gminy Czyżew wg KPGO 2014 (stan na rok 2010).	9
Tabela 5. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych w 2010 roku na terenie Gminy Czyżew wg KPGO 2014.	10
Tabela 6. Ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji w 2010 roku na terenie Gminy Czyżew wg KPGO 2014.	10
Tabela 7. Skład morfologiczny odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Gminy Czyżew wg WPGO 2009-2012 (stan na rok 2010).	10
Tabela 8. Przyjęty wskaźnik wytwarzania odpadów komunalnych na terenie Gminy Czyżew wg WPGO 2009-2012 (stan na rok 2010).	11
Tabela 9. Przyjęty wskaźnik wytwarzania pozostałych odpadów komunalnych na terenie Gminy Czyżew wg WPGO 2009-2012 (stan na rok 2010).	11
Tabela 10. Przyjęty wskaźnik wytwarzania odpadów komunalnych ogółem na terenie Gminy Czyżew wg WPGO 2009-2012 (stan na rok 2010).	11
Tabela 11. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych ogółem w 2010 roku na terenie Gminy Czyżew wg WPGO 2009-2012.	12
Tabela 12. Ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji w 2010 roku na terenie Gminy Czyżew wg WPGO 2009-2012.	12
Tabela 13. Składowisko odpadów komunalnych w Czerwonym Borze.	13
Tabela 14. Wykaz firm posiadających zezwolenie na odbiór stałych odpadów komunalnych z terenu Gminy Czyżew (stan na rok 2010).	14
Tabela 15. Ilość zebranych surowców wtórnych na terenie Gminy Czyżew (stan na rok 2010). ...	16
Tabela 16. Prognoza demograficzna na terenie Gminy Czyżew w latach 2011-2018.	17
Tabela 17. Prognoza wskaźników wytwarzania odpadów komunalnych na terenie Gminy Czyżew w latach 2011-2018.	17
Tabela 18. Prognoza ilości wytwarzanych poszczególnych frakcji odpadów komunalnych na terenie Gminy Czyżew w latach 2011-2018.	17
Tabela 19. Prognoza ilości wytwarzania odpadów ulegających biodegradacji na terenie Gminy Czyżew w latach 2011-2018.	18
Tabela 20. Identyfikacja problemów w gospodarce odpadami komunalnymi na terenie Gminy Czyżew.	19
Tabela 21. Ilość zebranych surowców wtórnych (w tym odpadów opakowaniowych) z terenu Gminy Czyżew w latach 2007-2010 (stan na rok 2010).	23
Tabela 22. Roczne poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych do 2014 roku.	23
Tabela 23. Planowane poziomy odzysku odpadów opakowaniowych i innych stanowiących surowce wtórne na terenie Gminy Czyżew w latach 2011-2018.	24
Tabela 24. Gospodarka wodno-ściekowej na terenie Gminy Czyżew (stan na rok 2009).	24
Tabela 25. Zakres realizacji zadań wyznaczonych w poprzednim Planie Gospodarki Odpadami na terenie Gminy Czyżew w latach 2009-2010.	27
Tabela 26. Harmonogram realizacji zadań w ramach gospodarki odpadami na terenie Gminy Czyżew w latach 2011-2018.	28
Tabela 27. Harmonogram terminowy realizacji zadań gospodarki odpadami na terenie Gminy Czyżew w latach 2010-2018.	36
Tabela 28. Proponowane wskaźniki gospodarki odpadami na terenie Gminy Czyżew.	43

1. Wprowadzenie

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2010 nr 185 poz. 1243), określa zasady postępowania z odpadami w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.

Opracowanie niniejszej aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami wynika z art. 14 ust. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2010 nr 185 poz. 1243), który mówi, że plany gospodarki odpadami podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata.

Głównym celem opracowania jest wytyczenie ogólnych kierunków działań zgodnych z polityką ekologiczną państwa, które zostaną zrealizowane poprzez konkretne zadania w określonej perspektywie czasowej.

Zaktualizowany Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Czyżew według ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2010 nr 185 poz. 1243) zawiera:

„1. opis aktualnego stanu gospodarki odpadami, zawierający informacje dotyczące:

- a) rodzaju, ilości i źródła pochodzenia odpadów, które mają być poddane procesom odzysku lub unieszkodliwiania,*
 - b) wyszczególnienia posiadaczy odpadów prowadzących działalność w zakresie zbierania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,*
 - c) rozmieszczenia istniejących instalacji do zbierania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,*
 - d) identyfikacji problemów w zakresie gospodarowania odpadami;*
- 2) cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów ich osiągnięcia;*
- 3) prognozowane zmiany w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami;*
- 4) zadania, których realizacja zapewni poprawę sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami;*
- 5) rodzaj przedsięwzięć i harmonogram ich realizacji;*
- 6) instrumenty finansowe służące realizacji celów w zakresie gospodarki odpadami, zawierające następujące elementy:*
- a) wskazanie źródeł finansowania planowanych działań,*
 - b) harmonogram rzeczowo-finansowy planowanych działań zmierzających do zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko oraz prawidłowego gospodarowania nimi, w tym ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji zawartych w odpadach komunalnych kierowanych na składowiska;*
- 7) system gospodarowania odpadami;*
- 8) system monitoringu i sposób oceny realizacji celów w zakresie gospodarki odpadami.”*

Zasady postępowania z odpadami opisane w niniejszym Planie Gospodarki Odpadami spełniają wytyczne zawarte w art. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 o odpadach (Dz. U. 2010 nr 185 poz. 1243). Przyjęte zasady postępowania z odpadami obejmują:

- 1) zapobieganie powstawaniu odpadów lub ograniczanie ilości odpadów i ich negatywnemu oddziaływaniu na środowisko przy wytwarzaniu produktów, podczas i po zakończeniu ich użytkowania;
- 2) zapewnianie zgodnego z zasadami ochrony środowiska odzysku, jeżeli nie udało się zapobiec powstawaniu odpadów;
- 3) zapewnianie zgodnego z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwiania odpadów, których powstaniu nie udało się zapobiec lub których nie udało się poddać odzyskowi.

Niniejszy dokument uwzględnia także zapisy, które zostały zawarte w innych aktualnie obowiązujących aktach prawnych. Są to:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2008 nr 25 poz. 150),
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014 (Uchwała Nr 217 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2010 r.),

- Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego,
- Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Wysokomazowieckiego.

Zgodnie z art. 14 ust. 7 ustawy o odpadach (Dz. U. 2010 nr 185 poz. 1243), projekt planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Czyżew jest opiniowany „przez zarząd województwa oraz przez organy wykonawcze gmin z terenu powiatu.”

Zgodnie z art. 12b ustawy o odpadach (Dz. U. 2010 nr 185 poz. 1243), sprawozdanie z realizacji z niniejszego Planu Gospodarki Odpadami, obejmujące okres dwóch lat kalendarzowych, przygotowuję go zarząd gminy.

1.1. Cel opracowania

Podstawowym celem opracowania i wdrażania planów gospodarki odpadami jest realizacja Polityki Ekologicznej Państwa, a także potrzeba stworzenia w kraju zintegrowanej i wystarczającej sieci instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów spełniających wymagania określone w przepisach o ochronie środowiska. Na szczeblu lokalnym plan gospodarki odpadami stanowi dokument zawierający wizję rozwoju systemu, określa warunki wdrażania nakreślonych wariantów rozwiązań a jednocześnie jest ważnym źródłem informacji dla podejmowanych decyzji strategicznych.

Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Czyżew określa:

- obecny stan gospodarki odpadami na terenie gminy,
- rodzaje, ilości i źródła pochodzenia odpadów,
- rozmieszczenie istniejących instalacji i obiektów do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
- spis podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania i transportu, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
- przewidywane zmiany w zakresie gospodarki odpadami,
- działania mające na celu poprawę gospodarki odpadami,
- instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów,
- system monitoringu i oceny realizacji celów założonych w niniejszym planie.

Opracowany Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Czyżew obejmuje okres 2011-2014, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2015-2018.

Zgodnie z ustawą o odpadach projekt Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Czyżew przed uchwaleniem przez Radę Miejską podlega zaopiniowaniu przez:

- Zarząd Powiatu Wysokomazowieckiego – pod kątem zgodności z Planem Gospodarki Odpadami dla Powiatu Wysokomazowieckiego,
- Zarząd Województwa Podlaskiego - pod kątem zgodności z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego,

Opinie winny być wydane do 2 miesięcy od dnia otrzymania projektu. Brak odpowiedzi w wymaganym czasie uznaje się za opinię pozytywną.

Ustawa o odpadach wymaga, aby plany gospodarki odpadami aktualizowane były nie rzadziej niż raz na 4 lata. Burmistrz zobowiązany jest do opracowania co 2 lata sprawozdania z realizacji Planu Gospodarki Odpadami. Sprawozdanie takie jest przedstawiane Radzie Miejskiej.

Przedstawiona perspektywiczna strategia rozwoju gospodarki odpadami w Gminie Czyżew, opracowana na podstawie aktualnych danych, zgodna z obowiązującymi przepisami prawnymi, ekonomicznymi, technicznymi oraz wsparta kontrolą i akceptacją społeczną umożliwi

podejmowanie przez Burmistrza konstruktywnych decyzji umożliwiających jednocześnie przewidywanie kierunków rozwoju i jej wyników.

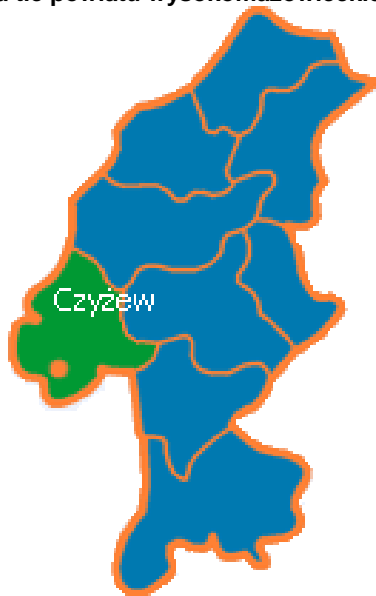
2. Charakterystyka gminy

2.1. Położenie

Gmina Czyżew zlokalizowana jest w południowej części województwa podlaskiego, w powiecie wysokomazowieckim. Gminy sąsiadujące to:

- Andrzejowo,,
- Boguty-Pianki,
- Klukowo,
- Nur,
- Szepietowo,
- Szulborze Wielkie,
- Wysokie Mazowieckie,
- Zambrów.

Rysunek 1. Położenie Gminy Czyżew na tle powiatu wysokomazowieckiego.

Gmina Czyżew zajmuje obszar 130 km² i położona jest nad rzeką Brok, na Wysoczyźnie Wysokomazowieckiej. Sołectwa wchodzące w skład Gminy to: Brulino-Koski, Brulino-Piwki, Czyżew-Chrapki, Czyżew-Pociejewo, Czyżew Ruś-Kolonia, Czyżew Ruś-Wieś, Czyżew-Siedliska, Czyżew-Sutki, Czyżew Kościelny, Dąbrowa-Cherubiny, Dąbrowa-Kity, Dąbrowa-Michałki, Dąbrowa-Nowa Wieś, Dąbrowa-Szatanki, Dąbrowa Wielka, Dmochy-Glinki, Dmochy-Mrozy, Dmochy-Rodzonki, Dmochy-Wochy, Dmochy-Wypychy, Godlewo-Kolonia, Godlewo-Piętaki, Jażwiny-Koczoty, Jażwiny-Piedki, Kaczyn-Herbasy, Krzeczkowo-Gromadzyn, Krzeczkowo-Mianowskie, Krzeczkowo-Nowe Bieńki, Krzeczkowo-Stare Bieńki, Krzeczkowo-Szepielaki, Michałowo Wielkie, Ołdaki-Magna Brok, Rosochate Kościelne, Rosochate Nartoły, Siennica-Kławy, Siennica-Lipusy, Siennica-Pietrasze, Siennica-Szymanki, Siennica-Święchy, Stare Zalesie, Stary Kaczyn, Stokowo-Bućki, Stokowo-Szerszenie, Szulborze-Kozy, Święck-Strumiany, Zalesie-Stefanowo, Zaręby-Bindugi, Zaręby-Góry Leśne, Zaręby-Sasiny, Zaręby-Skórki, Zaręby-Święchy oraz miasto Czyżew.

2.2. Demografia

Liczba ludności na terenie Gminy Czyżew wg stanu na dzień 31.12.2010 wynosi ogółem 6 539 osób, gdzie 3 287 to mężczyźni, a 3 252 to kobiety. Powierzchnia gminy wynosi 130 km² co daje zagęszczenie ludności na poziomie 53 osób na 1 km². Współczynnik feminizacji kształtuje się na poziomie 98,9. Dane zebrane zostały w poniższej tabeli.

Tabela 1. Demografia na terenie Gminy Czyżew (stan na rok 2010).

Wyszczególnienie	Powierzchnia w km ²	Ludność				Kobiety na 100 mężczyzn
		ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Na 1 km ²	
Czyżew	130	6 539	3 287	3 252	53	98,9

2.3. Krajobraz i rzeźba terenu

Gmina Czyżew znajduje się w obszarze Wysoczyzny Wysokomazowieckiej, która stanowi lekko falistą powierzchnię moreny dennej, położonej na wysokościach od 125 do 150 m n.p.m. Wysoczyzna Wysokomazowiecka zajmuje około 2430 km², jest rozczłonkowana na kilka części poprzez doliny Broku i jego dopływów, takich jak Siennica czy Stróżynka. Krajobraz Gminy Czyżew urozmaicają niewielkie pagórki morenowe oraz pojedyncze wzgórza o wysokości do 145 m n.p.m.

2.4. Warunki klimatyczne

Obszar omawianej gminy zaliczany jest do klimatycznej dzielnicy mazurskiej. Średnia temperatura roczna powietrza wynosi tutaj około 6,5oC. Najcieplejszy miesiąc to lipiec, gdzie średnia miesięczna temperatura wynosi 17,3oC. Najniższa średnia miesięczna temperatura osiągana jest w styczniu i wynosi -6,2 oC. Na terenie omawianej gminy letnia pora roku trwa średnio 85 dni, natomiast zimowa 110. Największa ilość opadów atmosferycznych obserwowana jest w sierpniu (82 mm), najmniejsza w lutym (27 mm). Średnie opady roczne wynoszą 573 mm. Na terenie Gminy Czyżew występuje głównie wiatr zachodni, południowo-zachodni oraz południowy, przy czym średnia prędkość wiatru wynosi około 3 m/s.

2.5. Budowa geologiczna

Pod względem tektonicznym Gmina Czyżew zlokalizowana jest w obrębie Obniżenia Podlaskiego, wchodzącego w skład platformy wschodnioeuropejskiej. Osady paleozoiczne i mezozoiczne zalegają na prekambryjskich granitoidach. Na terenie omawianej gminy, czwartorzęd reprezentowany jest przez osady zlodowaceń, od podlaskiego do środkowopolskiego. Gliny zwałowe stadiu północnomazowieckiego są tu najstarszym utworem czwartorzędowym i budują strefę przypowierzchniową na przeważającym obszarze gminy. Wzgórza w okolicach miejscowości: Michałowo Wielkie, Rosochate Kościelne, Zaręby Skórki, Czyżew-Siedliska, Czyżew zbudowane są z piasków, żwirów oraz głazów moren czołowych.

2.6. Zasoby naturalne

Na terenie Gminy Czyżew nie występują udokumentowane złoża kopalin.

2.7. Gleby

Gleby występujące na terenie Gminy Czyżew są dobrej jakości. Dominują tu gleby IV klasy bonitacyjnej i zajmują ponad 64% powierzchni gruntów ornych. W przypadku użytków zielonych, około 60% ich powierzchni stanowią gleby IV klasy bonitacyjnej.

Tabela 2. Klasy bonitacyjne gruntów ornych i użytków zielonych (stan na rok 2008).

KLASY BONITACYJNE												
Grunty orne [ha]							Użytki zielone [ha]					
IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	VIz	II	III	IV	V	VI	VIz
230	2031	4492	1571	994	81	1	-	36	726	401	73	2

Źródło: Wojewódzki Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, PRL Gminy Czyżew – Osada.

2.8. Warunki hydrologiczne

Wody powierzchniowe

Sieć rzeczna na terenie omawianej gminy utworzona jest przez rzekę Brok z dopływami: Siennicą, Srżynką oraz innymi bezimiennymi ciekami. Rzeką Brok to prawobrzeżny, IV-rzędowy dopływ Bugu, o długości 72 km oraz powierzchni 819,8 km². Ciek jest uregulowany, odznacza się małym przepływem. Rzeką Brok posiada mało zasobną w wodę zlewnię.

Wody podziemne

Wody podziemne są głównym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę. Gmina Czyżew odznacza się dobrymi warunkami hydrogeologicznymi i posiada jednorodne warstwy wodonośne. Woda pitna pobierana jest z plejstoceńskiego poziomu użytkowego, który zalega na głębokości około 110 – 126 m w Rosochatym Kościelnym, a także na głębokości ok. 72 m w Czyżewie, pod grubą warstwą gliny zwałowej. Ujmowane wody są dobrej jakości, jednak zawierają zwiększone stężenia związków żelaza i manganu.

2.9. Formy Ochrony Przyrody

Na terenie Gminy Czyżew nie występują:

- 1) Parki narodowe,
- 2) Rezerваты przyrody,
- 3) Parki krajobrazowe,
- 4) Obszary chronionego krajobrazu,
- 5) Obszary Natura 2000,
- 6) Stanowiska dokumentacyjne,
- 7) Użytki ekologiczne,
- 8) Pomniki przyrody.

3. Stan aktualny, prognozy, określenie celów w gospodarce odpadami

3.1 Odpady komunalne

Art. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2010 nr 185 poz. 1243) definiuje odpady komunalne, jako: „rozumie się przez to odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.”

3.1.1. Stan aktualny

3.1.1.1. Ilość i rodzaj powstających odpadów

Na terenie Gminy Czyżew nie prowadzono dotychczas badań dotyczących ilości oraz składu wytwarzanych odpadów. W celu określenia morfologii oraz oszacowania ilości odpadów wytwarzanych na terenie gminy, posłużono się wskaźnikami zawartymi w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2014 oraz Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego.

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014

Tabela 3. Skład morfologiczny odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Gminy Czyżew wg KPGO 2014 (stan na rok 2010).

Lp.	Nazwa strumienia	Udział procentowy [%]
1.	Papier	5,0
2.	Szkło	10,0
3.	Metale	2,4
4.	Tworzywa sztuczne	10,3
5.	Wielomateriałowe	4,1
6.	Odpady kuchenne i ogrodowe	32,7
7.	Odpady pozostałe:	31,6
8.	• odpady mineralne	6,3
9.	• frakcja < 10 mm	16,7
10.	• tekstylia	2,1
11.	• drewno	0,7
12.	• niebezpieczne	0,8
13.	• inne	5,0
14.	Odpady wielkogabarytowe	1,3
15.	Odpady z terenów zielonych	2,6
SUMA		100

Źródło: KPGO 214

Tabela 4. Przyjęty wskaźnik wytwarzania odpadów komunalnych na terenie Gminy Czyżew wg KPGO 2014 (stan na rok 2010).

Lp.	Nazwa strumienia	Wskaźnik [kg/M/rok]
1.	Papier	12,0
2.	Szkło	23,9
3.	Metale	5,8
4.	Tworzywa sztuczne	24,8
5.	Wielomateriałowe	9,9
6.	Odpady kuchenne i ogrodowe	78,6
7.	Odpady pozostałe:	75,7
8.	• odpady mineralne	15,0
9.	• frakcja < 10 mm	40,1
10.	• tekstylia	5,1
11.	• drewno	1,6
12.	• niebezpieczne	2,0
13.	• inne	11,9
14.	Odpady wielkogabarytowe	3,1
15.	Odpady z terenów zielonych	6,2
SUMA		240,0

Źródło: KPGO 2014

Przyjęty wskaźnik wytwarzania odpadów komunalnych na terenie Gminy Czyżew wg KPGO 2014 wynosi 240,0 kg/M/rok, wykorzystując tę wartość oszacowano ilość wytwarzanych odpadów. Wyniki zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 5. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych w 2010 roku na terenie Gminy Czyżew wg KPGO 2014.

Lp.	Nazwa strumienia	Ilość odpadów [Mg]
1.	Papier	78,7
2.	Szkło	156,2
3.	Metale	37,7
4.	Tworzywa sztuczne	162,4
5.	Wielomateriałowe	64,5
6.	Odpady kuchenne i ogrodowe	513,8
7.	Odpady pozostałe:	495,2
8.	• odpady mineralne	98,2
9.	• frakcja < 10 mm	262,3
10.	• tekstylia	33,6
11.	• drewno	10,3
12.	• niebezpieczne	12,8
13.	• inne	77,8
14.	Odpady wielkogabarytowe	20,1
15.	Odpady z terenów zielonych	40,9
SUMA		1569,4

Źródło: KPGO 2014, obliczenia własne.

Tabela 6. Ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji w 2010 roku na terenie Gminy Czyżew wg KPGO 2014.

Lp.	Nazwa strumienia	Ilość odpadów [Mg]
1.	Papier	78,7
2.	Odpady kuchenne i ogrodowe	513,8
3.	Tekstylia (50%)	16,8
4.	Drewno (50%)	5,2
5.	Wielomateriałowe (40%)	25,8
6.	Frakcja < 10 mm (30%)	78,7
SUMA		718,9

Źródło: WPGO 2009-2012

WPGO 2009-2012

Tabela 7. Skład morfologiczny odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Gminy Czyżew wg WPGO 2009-2012 (stan na rok 2010).

Lp.	Nazwa strumienia	Udział procentowy [%]
1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	18,0
2.	Odpady zielone	4,0
3.	Papier i tektura	12,0
4.	Opakowania wielomateriałowe	3,0
5.	Tworzywa sztuczne	12,0
6.	Szkło	8,0
7.	Metal	5,0
8.	Odzież, tekstylia	1,0
9.	Drewno	1,5
10.	Odpady niebezpieczne	0,5

Lp.	Nazwa strumienia	Udział procentowy [%]
11.	Odpady mineralne w tym frakcja popiołowa	35,0
SUMA		100

Źródło: WPGO 2009-2012

Tabela 8. Przyjęty wskaźnik wytwarzania odpadów komunalnych na terenie Gminy Czyżew wg WPGO 2009-2012 (stan na rok 2010).

Lp.	Nazwa strumienia	Wskaźnik [kg/M/rok]
1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	29,1
2.	Odpady zielone	6,5
3.	Papier i tektura	19,4
4.	Opakowania wielomateriałowe	4,8
5.	Tworzywa sztuczne	19,4
6.	Szkło	12,9
7.	Metal	8,1
8.	Odzież, tekstylia	1,6
9.	Drewno	2,4
10.	Odpady niebezpieczne	0,8
11.	Odpady mineralne w tym frakcja popiołowa	56,5
SUMA		161,6

Źródło: WPGO 2009-2012

Tabela 9. Przyjęty wskaźnik wytwarzania pozostałych odpadów komunalnych na terenie Gminy Czyżew wg WPGO 2009-2012 (stan na rok 2010).

Lp.	Nazwa strumienia	Wskaźnik [kg/M/rok]
1.	Odpady z ogrodów i parków	4,0
2.	Odpady z targowisk	3,1
3.	Odpady wielkogabarytowe	10,8
SUMA		17,9

Źródło: WPGO 2009-2012

Tabela 10. Przyjęty wskaźnik wytwarzania odpadów komunalnych ogółem na terenie Gminy Czyżew wg WPGO 2009-2012 (stan na rok 2010).

Lp.	Nazwa strumienia	Wskaźnik [kg/M/rok]
1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	29,1
2.	Odpady zielone	6,5
3.	Papier i tektura	19,4
4.	Opakowania wielomateriałowe	4,8
5.	Tworzywa sztuczne	19,4
6.	Szkło	12,9
7.	Metal	8,1
8.	Odzież, tekstylia	1,6
9.	Drewno	2,4
10.	Odpady niebezpieczne	0,8
11.	Odpady mineralne w tym frakcja popiołowa	56,5
12.	Odpady z ogrodów i parków	4,0
13.	Odpady z targowisk	3,1

Lp.	Nazwa strumienia	Wskaźnik [kg/M/rok]
14.	Odpady wielkogabarytowe	10,8
SUMA		179,4

Źródło: WPGO 2009-2012

Tabela 11. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych ogółem w 2010 roku na terenie Gminy Czyżew wg WPGO 2009-2012.

Lp.	Nazwa strumienia	Ilość odpadów [Mg]
1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	190,1
2.	Odpady zielone	42,3
3.	Papier i tektura	126,8
4.	Opakowania wielomateriałowe	31,7
5.	Tworzywa sztuczne	126,8
6.	Szkło	84,5
7.	Metal	52,8
8.	Odzież, tekstylia	10,6
9.	Drewno	15,8
10.	Odpady niebezpieczne	5,3
11.	Odpady mineralne w tym frakcja popiołowa	369,7
12.	Odpady z ogrodów i parków	26,2
13.	Odpady z targowisk	20,3
14.	Odpady wielkogabarytowe	70,4
SUMA		1173,2

Źródło: WPGO 2009-2012

Tabela 12. Ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji w 2010 roku na terenie Gminy Czyżew wg WPGO 2009-2012.

Lp.	Nazwa strumienia	Ilość odpadów [Mg]
1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	190,1
2.	Odpady zielone	42,3
3.	Papier i tektura	126,8
4.	Odzież, tekstylia (część ulegająca biodegradacji)	1,1
5.	Drewno	15,8
6.	Odpady z ogrodów i parków (część ulegająca biodegradacji)	20,9
7.	Odpady z targowisk (część ulegająca biodegradacji)	10,1
SUMA		407,1

Źródło: WPGO 2009-2012

Jak wynika z przedstawionych danych oszacowana ilość odpadów komunalnych ogółem wytwarzanych na terenie Gminy Czyżew w 2010 roku wynosi:

- wg KPGO 2014 – 1569,4 Mg,
- wg WPGO 2009-2012 – 1173,2 Mg.

Według informacji otrzymanych z Urzędu Gminy Czyżew ilość odpadów komunalnych ogółem zebranych w 2010 roku wynosi 606,5 Mg, w tym selektywnie zebrano 0,5 Mg odpadów. Ilość ta jest mniejsza od oszacowanej wartości:

- wg KPGO 2014 – o 63,4%,
- wg WPGO 2009-2012 – o 51,7%.

W związku z tym, że wskaźniki przyjęte w WPGO 2009-2012 w większym stopniu odzwierciedlają rzeczywistą sytuację w gospodarce odpadami na terenie Gminy Czyżew, przyjmuje się je do dalszych obliczeń w niniejszym opracowaniu.

Różnica między rzeczywistymi wynikami zbiórki odpadów komunalnych na terenie Gminy Czyżew a wartościami szacunkowymi, opracowanymi na podstawie WPGO 2009-2012, może być związana z następującymi czynnikami:

- wskaźnik zapożyczony z WPGO 2009-2012 jest wartością uśrednioną przyjętą dla terenów miejsko-wiejskich całego województwa podlaskiego,
- system zorganizowanego wywozu odpadów obejmuje 95,5% gospodarstw domowych,
- część mieszkańców Gminy pozbywa się odpadów w sposób nielegalny (indywidualne spalanie odpadów w piecach oraz umieszczanie ich w miejscach do tego nie przeznaczonych, na tzw. dzikich wysypiskach).

3.1.1.2. Instalacje do zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych **Odpady komunalne niesegregowane**

Na terenie Gminy Czyżew zbiórka odpadów komunalnych w postaci zmieszanej prowadzona jest z wykorzystaniem pojemników typu: MGB-1230, SM-110, MGB-240, PA-1100, MGB-1100. Łącznie liczba ich wynosi 1382 sztuk.

Odpady komunalne segregowane

Na terenie Gminy Czyżew prowadzona jest zbiórka odpadów segregowanych w postaci tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury z wykorzystaniem systemu pojemników typu MGB-240 umieszczonych w pobliżu budynków użyteczności publicznej. Łączna ich liczba wynosi 10 sztuk.

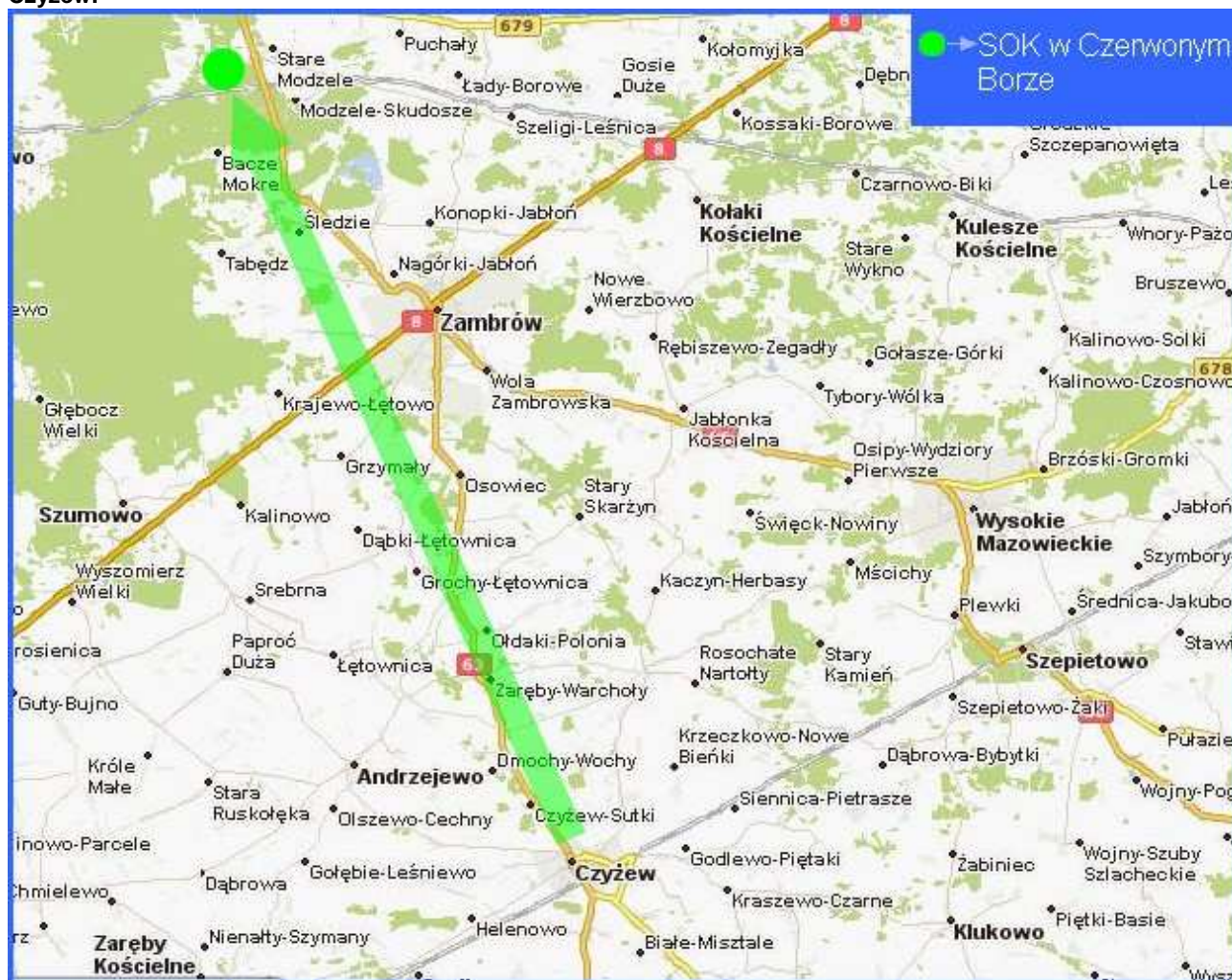
Instalacje do odzysku i/lub unieszkodliwiania odpadów

Na terenie Gminy Czyżew brak jest instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych. Odpady komunalne zmieszane oraz segregowane kierowane są do Składowiska Odpadów Komunalnych w Czerwonym Borze (gm. Zambrów) Poniżej przedstawiono informacje dotyczące składowiska.

Tabela 13. Składowisko odpadów komunalnych w Czerwonym Borze.

L.p.	Nazwa i adres składowiska	Pojemność całkowita [m ³]	Pojemność pozostała [m ³]	Czy składowisko posiada pozwolenie zintegrowane [T/N]	Data uzyskania pozwolenia zintegrowanego
1.	SOK w Czerwonym Borze; Czerwony Bór, gm. Zambrów	480000	423142	T	30.04.2007

Rysunek 2. Instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych zebranych z terenu Gminy Czyżew.

Dzikié składowiska

Niski poziom zbierania odpadów w stosunku do wartości wynikających z WPGO 2009-2012 wskazuje, że stosunkowo dużym problemem na terenie Gminy Czyżew jest powstawanie dzikich składowisk odpadów, które w miarę możliwości na bieżąco są likwidowane.

Zbiórka odpadów komunalnych

Zbiórkę odpadów komunalnych z terenu Gminy Czyżew prowadzi jeden podmiot gospodarczy, posiadający zezwolenie Burmistrza Czyżewa na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli (wydane na podstawie przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie).

Tabela 14. Wykaz firm posiadających zezwolenie na odbiór stałych odpadów komunalnych z terenu Gminy Czyżew (stan na rok 2010).

Lp.	Nazwa firmy	Zakres zezwolenia
1.	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. Polowa 19, 18-300 Zambrów	Odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości

Wg informacji uzyskanych z Urzędu Miejskiego w Czyżewie na terenie Gminy zorganizowanym systemem zbiórki odpadów komunalnych objętych jest ok. 95,5% mieszkańców. Jednakże na

podstawie wyliczeń wskaźnikowych szacuje się, że około 60% mieszkańców w rzeczywistość korzysta z systemu.

3.1.1.3. Odpady ulegające biodegradacji

Według art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2010 nr 185 poz. 1243) poprzez odpady ulegające biodegradacji rozumie się: „*odpady, które ulegają rozkładowi tlenowemu lub beztlenowemu przy udziale mikroorganizmów.*”

Zaliczamy do nich m.in.:

- odpady kuchenne,
- odpady ogrodowe,
- papier,
- opakowania papierowe,
- tekstylia,
- drewno,
- frakcja odpadów <10mm.

Na terenie Gminy Czyżew brak jest selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji. Fakt ten bezpośrednio związany jest z wiejskim charakterem gminy, na terenie, której dominuje zabudowa jednorodzinna. Większość wytwarzanych odpadów ulegających biodegradacji jest zagospodarowywana przez ich wytwórców, poprzez skarmianie, spalanie lub przetwarzanie w przydomowych kompostownikach. Uzyskany w ten sposób kompost jest wykorzystywany do wzbogacenia okolicznych gleb. Szacuje się, że ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji w 2010 roku na terenie gminy wynosi 407,1 Mg.

Jednym z ważniejszych aspektów współczesnej gospodarki odpadami jest ograniczenie ilości odpadów ulegających biodegradacji poddawanych składowaniu. Procentowe udziały odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania powinny wynosić wagowo:

- w 2011 roku – 75%
- w 2013 roku – 50%
- w 2020 roku – 35%

Jako bazową ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji, do której odnoszą się określone poziomy redukcji składowania, należy przyjąć wartość wskaźnika wytwarzania odpadów ulegających biodegradacji na jednego mieszkańca rocznie w 1995 roku. Zgodnie z Krajowym Planem Gospodarki Odpadami wskaźnik ten dla wsi wynosi 47 kg/M/rok. Dla Gminy Czyżew liczba ludności w 1995 roku wynosiła 6715 w związku z czym wartość bazowa wyznaczona została na poziomie 319,3 Mg. Zatem ilości odpadów ulegających biodegradacji dopuszczalnych do składowania wynoszą odpowiednio:

w 2011 roku – **239,5 Mg**

w 2013 roku – **159,7 Mg**

w 2020 roku – **111,8 Mg**

Na tej podstawie wyznaczono ilości odpadów ulegających biodegradacji koniecznych do zagospodarowania w inny sposób niż składowanie:

w 2011 roku – **167,6 Mg**

w 2013 roku – **252,7 Mg**

w 2020 roku – **311,2 Mg**

3.1.1.4. Odpady zebrane selektywnie

Surowce wtórne

Zbiórka surowców wtórnych na terenie Gminy Czyżew odbywa się w oparciu o system pojemnikowy, z wydzieleniem frakcji tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury.

W poniższej tabeli zestawiono ilości zebranych w sposób selektywny surowców wtórnych na terenie Gminy Czyżew w latach 2009-2010.

Tabela 15. Ilość zebranych surowców wtórnych na terenie Gminy Czyżew (stan na rok 2010).

L.p.	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]	
		2009	2010
1.	Tworzywa sztuczne, w tym opakowania	0,4	0,4
2.	Papier i tektura	0	0,1
SUMA		0,4	0,5

3.1.2. Prognoza wytwarzania odpadów komunalnych

Prognoza wytwarzania odpadów na terenie Gminy Czyżew oparta jest o prognozę przedstawioną w KPGO 2014, Planie Gospodarki dla Województwa Podlaskiego, oraz prognozę demograficzną obszarów wiejskich województwa podlaskiego przeprowadzonej przez Główny Urząd Statystyczny.

Tabela 16. Prognoza demograficzna na terenie Gminy Czyżew w latach 2011-2018.

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba ludności	6539	6508	6477	6444	6410	6375	6340	6302

Źródło: Obliczenia własne.

Tabela 17. Prognoza wskaźników wytwarzania odpadów komunalnych na terenie Gminy Czyżew w latach 2011-2018.

Rodzaj wytwarzanych odpadów	Ilość przewidzianych do wytworzenia odpadów [kg/M/rok]							
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Odpady komunalne	179,4	181,1	182,8	184,6	186,3	188,1	189,9	191,7

Źródło: Obliczenia własne.

Tabela 18. Prognoza ilości wytwarzanych poszczególnych frakcji odpadów komunalnych na terenie Gminy Czyżew w latach 2011-2018.

Rodzaj wytwarzanych odpadów	Ilość przewidzianych do wytworzenia odpadów [Mg/rok]							
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	191,1	192,1	193,1	194,0	194,8	195,7	196,5	197,4
Odpady zielone	42,5	42,7	42,9	43,1	43,3	43,5	43,7	43,9
Papier i tektura	127,4	128,1	128,7	129,3	129,9	130,5	131,0	131,6
Opakowania wielomateriałowe	31,9	32,0	32,2	32,3	32,5	32,6	32,7	32,9
Tworzywa sztuczne	127,4	128,1	128,7	129,3	129,9	130,5	131,0	131,6
Szkło	85,0	85,4	85,8	86,2	86,6	87,0	87,3	87,7
Metal	53,1	53,4	53,6	53,9	54,1	54,4	54,6	54,8
Odzież, tekstylia	10,6	10,7	10,7	10,8	10,8	10,9	10,9	11,0
Drewno	15,9	16,0	16,1	16,2	16,2	16,3	16,4	16,4
Odpady niebezpieczne	5,3	5,3	5,4	5,4	5,4	5,4	5,5	5,5
Odpady mineralne w tym frakcja popiołowa	371,7	373,6	375,4	377,2	378,8	380,5	382,0	383,8
Odpady z ogrodów i parków	26,0	25,9	25,8	25,6	25,5	25,4	25,2	25,1
Odpady z targowisk	20,2	20,1	20,0	19,9	19,8	19,7	19,5	19,4
Odpady wielkogabarytowe	70,7	70,9	71,1	71,4	71,6	71,8	71,9	72,1
SUMA	1178,7	1184,3	1189,5	1194,5	1199,2	1204,0	1208,2	1213,1

Źródło: Obliczenia własne.

Tabela 19. Prognoza ilości wytwarzania odpadów ulegających biodegradacji na terenie Gminy Czyżew w latach 2011-2018.

Rodzaj wytwarzanych odpadów	Ilość przewidzianych do wytworzenia odpadów [Mg/rok]							
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	191,1	192,1	193,1	194,0	194,8	195,7	196,5	197,4
Odpady zielone	42,5	42,7	42,9	43,1	43,3	43,5	43,7	43,9
Papier i tektura	127,4	128,1	128,7	129,3	129,9	130,5	131,0	131,6
Odzież, tekstylia (część ulegająca biodegradacji)	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Drewno	15,9	16,0	16,1	16,2	16,2	16,3	16,4	16,4
Odpady z ogrodów i parków (część ulegająca biodegradacji)	20,8	20,7	20,6	20,5	20,4	20,3	20,2	20,1
Odpady z targowisk (część ulegająca biodegradacji)	10,1	10,0	10,0	9,9	9,9	9,8	9,8	9,7
SUMA	408,9	410,8	412,4	414,1	415,6	417,2	418,5	420,1

Źródło: Obliczenia własne.

3.1.3. Identyfikacja problemów w gospodarce odpadami komunalnymi

Jednym z zadań podczas sporządzania Planu Gospodarki Odpadami jest wskazanie istniejących problemów dla podmiotu, którego dokument ten dotyczy. Pociąga to za sobą przedstawienie rozwiązań dla poruszonych kwestii. Na terenie Gminy Czyżew zidentyfikowano problemy w gospodarce odpadami komunalnymi, informacje zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 20. Identyfikacja problemów w gospodarce odpadami komunalnymi na terenie Gminy Czyżew.

Lp.	Wskazany problem	Proponowane rozwiązanie
1.	Brak objęcia wszystkich mieszkańców Gminy zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych.	Na terenie Gminy Czyżew pozostało około 5% gospodarstw domowych, które nie posiadają podpisanych umów na odbiór i wywóz odpadów. Przeprowadzenie działań administracyjno-prawnych względem mieszkańców będących poza systemem zorganizowanej zbiórki odpadów komunalnych.
2.	Powstające dzikie wysypiska.	Przeprowadzenie działań wskazanych przy problemie nr 1. Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy, informowanie o zagrożeniach związanych z pozbywaniem się odpadów w nielegalny sposób.
3.	Blisko 100% odpadów komunalnych zbieranych jest w formie zmieszanej.	Wprowadzenie selektywnej zbiórki surowców wtórnych, odpadów niebezpiecznych, w tym zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, odpadów wielkogabarytowych oraz budowlano-remontowych. Szczegółowe rozwiązania systemowe w zakresie zbiórki surowców wtórnych przedstawione zostały w rozdz. 8.3.
4.	Słabo rozwinięta zbiórka surowców wtórnych.	Rozwój zbiórki surowców wtórnych poprzez wprowadzenie systemu workowego wspieranego systemem pojemnikowym. Pojemniki powinny być umieszczone w kluczowych miejscach na terenie Gminy, co powinno być wcześniej skonsultowane z przedsiębiorstwami zajmującymi się odbiorem selektywnie zgromadzonych surowców wtórnych, oraz lokalną społecznością. Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych oraz akcji zachęcających (np. obniżka kosztów odbioru odpadów komunalnych poprzez prowadzenie indywidualnie selektywnej zbiórki surowców wtórnych) wśród mieszkańców Gminy. Szczegółowe rozwiązania systemowe w zakresie zbiórki surowców wtórnych przedstawione zostały w rozdz. 8.3.
5.	Słabo rozwinięta zbiórka odpadów niebezpiecznych.	Wprowadzenie zbiórki przeterminowanych leków, baterii i akumulatorów, urządzeń elektrycznych i elektronicznych oraz urządzeń zawierających freon. Działania informacyjno-edukacyjne o zagrożeniach płynących z braku selektywnego gromadzenia odpadów niebezpiecznych oraz o możliwościach oddania tego typu odpadów na terenie Gminy.

Lp.	Wskazany problem	Proponowane rozwiązanie
		Szczegółowe rozwiązania systemowe w zakresie zbiórki surowców wtórnych przedstawione zostały w rozdz. 8.3.
6.	Brak zbiórki selektywnej odpadów wielkogabarytowych oraz budowlano-remontowych.	Wprowadzenie zbiórki odpadów wielkogabarytowych oraz budowlano-remontowych na terenie Gminy. Szczegółowe rozwiązania systemowe w zakresie zbiórki odpadów wielkogabarytowych oraz budowlano-remontowych przedstawione zostały w rozdz. 8.3.
7.	Brak selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji.	Zbiórka odpadów ulegających biodegradacji powinna odbywać się indywidualnie przez mieszkańców Gminy we własnym zakresie, z wykorzystaniem przydomowych kompostowników. Wprowadzenie ewidencji ilościowej wśród mieszkańców prowadzących kompostowniki. Wprowadzenie obowiązku wśród mieszkańców wypełniania ankiet dotyczących masy odpadów ulegających biodegradacji poddanych kompostowaniu. Prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnych, które zachęcałyby mieszkańców do zagospodarowywania odpadów ulegających biodegradacji we własnym zakresie z wykorzystaniem kompostowników.

3.2. Cele w gospodarce odpadami

3.2.1. Odpady komunalne

Podstawą dla celów przyjętych w Planie Gospodarki Odpadami dla Gminy Czyżew powinny być założenia planów gospodarki odpadami wyższego szczebla, do których należy:

- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014,
- Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego,
- Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Wysokomazowieckiego.

Kierując się wyżej wymienionymi dokumentami, w Planie Gospodarki Odpadami dla Gminy Czyżew przyjęto cele krótkoterminowe do roku 2014 oraz cele długookresowe do roku 2018, które zostały przedstawione w poniższych podrozdziałach.

Cele główne:

- Rozwój selektywnej zbiórki odpadów z uwzględnieniem następujących frakcji:
 - papier i tektura,
 - szkło
 - tworzywa sztuczne.
 - metale,
 - odpady wielkogabarytowe,
 - zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
 - sprzęt zawierający freon,
 - przeterminowane leki,
 - baterie i akumulatory,
 - odpady budowlano-remontowe.

- Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.
- Zmniejszenie ilości odpadów unieszkodliwianych przez składowanie.

Cele krótkoterminowe do roku 2014:

- Objęcie wszystkich mieszkańców gminy umowami na odbiór odpadów komunalnych do końca 2013 r.,
- Zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max. 60% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.,
- Ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w 2011 r. do poziomu 75% wagowo tych odpadów w stosunku do ich ilości wytwarzanych w 1995 r., co oznacza że w 2011 r. **167,6 Mg** odpadów ulegających biodegradacji powinno być inaczej zagospodarowane niż przez składowanie.
- Ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w 2013 r. do poziomu 50% wagowo tych odpadów w stosunku do ich ilości wytwarzanych w 1995 r., co oznacza że w 2013 r. **252,7 Mg** odpadów ulegających biodegradacji powinno być inaczej zagospodarowane niż przez składowanie.
- Uzyskanie znaczących efektów do końca 2014 r. w selektywnym zbieraniu odpadów:
 - niebezpiecznych,
 - przydatnych do recyklingu w tym odpadów opakowaniowych wchodzących w strumień odpadów komunalnych ,
 - wielkogabarytowych,
 - budowlano-remontowych,
- Wdrożenie i rozwój innych niż składowanie technologii zagospodarowania odpadów w tym technologii biologicznego i termicznego przekształcenia,
- Podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Cele długoterminowe na lata 2015-2018:

- Zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy możliwość selektywnej zbiórki odpadów do końca 2015 r.,
- Ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w 2020 r. do poziomu 35% wagowo tych odpadów w stosunku do ich ilości wytwarzanych w 1995 r., co oznacza że w 2020 r. **311,2 Mg** odpadów ulegających biodegradacji powinno być inaczej zagospodarowane niż przez składowanie.
- Wzrost efektów selektywnego zbierania odpadów:
 - niebezpiecznych,
 - wielkogabarytowych,
 - przydatnych do recyklingu w tym odpadów opakowaniowych wchodzących w strumień odpadów komunalnych,
 - budowlano – remontowych wchodzących do strumienia odpadów komunalnychZapewnienie w maksymalnym stopniu przetwarzania odpadów metodami biologicznymi i termicznymi poprzez wdrożenie kompleksowych rozwiązań.
- Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recykling materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych minimum 50 % masy do 2020 roku.

Odpady niebezpieczne wchodzące w skład odpadów komunalnych

Baterie i akumulatory

Zgodnie z kierunkami działań wyznaczonymi w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego, przyjmuje się następujące cele:

- rozwój systemu selektywnego zbierania zużytych baterii i akumulatorów przenośnych w szczególności ze źródeł rozproszonych,
- rozwój metod i technologii odzysku i unieszkodliwiania zużytych baterii i akumulatorów przenośnych w szczególności Li-ion i Ni-MH,
- zakaz wprowadzania do obrotu:
 - baterii lub akumulatorów, które zawierają powyżej 0,0005% wagowo rtęci, bez względu na to, czy są one wmontowane do urządzeń (z wyłączeniem ogniów guzikowych z zawartości rtęci nie wyższej niż 2% wagowo),
 - baterii lub akumulatorów przenośnych, które zawierają powyżej 0,002% wagowo kadmu, w tym tych, które są wmontowane do urządzeń (z wyłączeniem baterii i akumulatorów stosowanych w systemach awaryjnych i alarmowych, sprzęcie medycznym i elektronarzędziach),
 - osiągnięcie minimalnego poziomu zbierania zużytych baterii i akumulatorów (w tym akumulatorów Ni-Cd) w wysokości 25% do 2012 r. i 45% w 2016 r.
 - zakaz stosowania od 2012 r. akumulatorów nikielowo-kadmowych.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Zgodnie z kierunkami działań wyznaczonymi w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego, przyjmuje się następujące cele:

- osiągnięcie w 2008 r. poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości 4kg/rok w przeliczeniu na mieszkańca,
- osiągnięcie w 2008 r. poziomów odzysku i recyklingu zużytego sprzętu w wysokości :
 - dla zużytego sprzętu powstałego z wielkogabarytowych urządzeń gospodarstwa domowego i automatów do wydawania:
 - poziomu odzysku w wysokości 80% masy zużytego sprzętu,
 - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących z zużytego sprzętu w wysokości 75% masy zużytego sprzętu,
 - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu teleinformatycznego, telekomunikacyjnego i audiowizualnego:
 - poziomu odzysku w wysokości 75% masy zużytego sprzętu,
 - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 65% masy zużytego sprzętu,
 - dla zużytego sprzętu powstałego z małogabarytowych urządzeń gospodarstwa domowego, sprzętu oświetleniowego, narzędzi elektrycznych i elektronicznych z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych, zabawek, sprzętu rekreacyjnego i sportowego oraz przyrządów do nadzoru i kontroli:
 - poziomu odzysku w wysokości 70% masy zużytego sprzętu,
 - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 50% masy zużytego sprzętu,
- dla zużytych gazowych lamp wyładowczych – poziom recyklingu części składowych materiałów i substancji pochodzących ze zużytych lamp w wysokości 80% masy tych zużytych lamp,
- zapewnienie przepustowości zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego wystarczających do przyjmowania całej masy tych odpadów wytwarzanych na terenie Gminy Czyżew.

3.2.2. Odpady opakowaniowe i surowce wtórne

3.2.2.1. Stan aktualny

W związku z brakiem wyodrębnienia w badaniach morfologicznych frakcji opakowaniowej, niemożliwym jest podanie ilości wytwarzanych odpadów opakowaniowych na terenie Gminy Czyżew. Z pewnością jednak do tego typu odpadów zaliczają się w pewnym stopniu surowce wtórne. Na terenie gminy prowadzona jest selektywna zbiórka surowców wtórnych, w postaci tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury. Ilości selektywnie zebranych odpadów zostały zestawione w poniższej tabeli.

Tabela 21. Ilość zebranych surowców wtórnych (w tym odpadów opakowaniowych) z terenu Gminy Czyżew w latach 2007-2010 (stan na rok 2010).

L.p.	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]	
		2009	2010
1.	Tworzywa sztuczne, w tym opakowania	0,4	0,4
2.	Papier i tektura	0	0,1
SUMA		0,4	0,45

3.2.2.2. Prognoza zbiórki odpadów opakowaniowych i surowców wtórnych

Według Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami, z uwagi na postęp jaki dokonał się w zakresie wytwarzania materiałów opakowaniowych oraz opakowań, polegający na znacznym obniżeniu ich masy, a także na konieczność przeprowadzenia przez przedsiębiorców redukcji masy opakowań w systemach pakowania towarów (redukcja u źródła zgodnie z normą PN-EN 13428:2005 (U) Opakowania – Wymagania dotyczące wytwarzania i składu – Zapobieganie poprzez redukcję u źródła) w latach 2011-2018 nie przewiduje się znacznego wzrostu masy wytwarzanych odpadów opakowaniowych. Prognozy zużycia poszczególnych grup opakowań nie wskazują na potencjalne zmiany struktury odpadów opakowaniowych. Do roku 2018 dominującymi z uwagi na masę będą odpady z tektury/papieru, odpady ze szkła oraz odpady z tworzyw sztucznych.

W perspektywie lat 2011-2018 oczekuje się również pozytywnych zmian w zakresie przydatności odpadów do recyklingu materiałowego oraz odzysku energii. Niestety niemożliwym jest oszacowanie całości wytwarzanych odpadów opakowaniowych na terenie gminy, a co za tym idzie przedstawienie prognozy ich wytwarzania, ponieważ w badaniach składu morfologicznego odpadów komunalnych nie wyodrębnia się frakcji opakowaniowej. Niemniej jednak, w poniższym podrozdziale przedstawiono planowane poziomy odzysku odpadów opakowaniowych oraz innych, które stanowią surowce wtórne w Gminie Czyżew.

3.2.2.3. Stan docelowy

W gospodarce odpadami opakowaniowymi w okresie od 2007 r. do 2014 r. przyjęto jako cel nadrzędny rozbudowę systemu odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych tak, aby osiągnąć cele określone, opisane w Krajowym Programie Gospodarki Odpadami.

Tabela 22. Roczne poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych do 2014 roku.

Roczne poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych do 2014 roku							
Lp.	Rodzaj opakowania, z którego powstał odpad	2008 r.		2011 r.		2014 r.	
		% poziomu		% poziomu		% poziomu	
		Odzysku	Recyklingu	Odzysku	Recyklingu	Odzysku	Recyklingu

Roczne poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych do 2014 roku							
1.	Opakowania (ogół)	min. 50	min. 27	min. 55	min. 40	min. 60	min. 55
2.	Opakowania z tworzyw sztucznych	-	min. 16	-	min. 19	-	min. 22,5
3.	Opakowania z aluminium	-	min. 41	-	min. 47	-	min. 50
4.	Opakowania ze stali	-	min. 25	-	min. 37	-	min. 50
5.	Opakowania z papieru i tektury	-	min. 49	-	min. 54	-	min. 60
6.	Opakowania ze szkła	-	min. 39	-	min. 46	-	min. 60
7.	Opakowania z drewna	-	min. 15	-	min. 15	-	min. 15

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych (Dz. U. z 2007 r., nr 109, poz. 752)

Tabela 23. Planowane poziomy odzysku odpadów opakowaniowych i innych stanowiących surowce wtórne na terenie Gminy Czyżew w latach 2011-2018.

Rok	Odpady komunalne wytworzone [Mg]	Odzysk [Mg]
2011	1178,7	116,7
2015	1199,2	161,9
2018	1213,1	218,4

3.2.2.4. Identyfikacja problemów

Największym problemem w zakresie surowców wtórnych w tym opakowaniowych jest brak rozwiniętej selektywnej zbiórki na terenie Gminy Czyżew, z wykorzystaniem systemu workowego oraz pojemnikowego.

3.2.3. Osady ściekowe

3.2.3.1. Stan aktualny

Gospodarka wodno-ściekowa

Gmina Czyżew posiada rozdzielczą sieć wodociągową o długości 137,8 km posiadającą 1689 podłączeń. Sieć kanalizacyjna ma długość 15,8 km, a do sieci podłączonych jest 534 budynków mieszkalnych. W 2009 roku zużycie wody wyniosło 284,5 dam³ co dało 43,2 m³ na mieszkańca gminy. Liczby odprowadzonych ścieków wynosi 107,7 dam³. Oczyszczalnia ścieków, do której odprowadzane są nieczystości płynne z terenu całej gminy, znajduje się w Czyżewie. Więcej informacji na temat oczyszczalni znajduje się poniżej.

Tabela 24. Gospodarka wodno-ściekowej na terenie Gminy Czyżew (stan na rok 2009).

Tabela 24: Gospodarka wodno-ściekowej na terenie Gminy Ożyszew (stan na rok 2009).							
Lokalizacja	Sieć rozdzielcza w kilometrach [km]		Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych		Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych		Ścieki odprowadzone w dam ³
	wodociągowa	kanalizacyjna	wodociągowe	kanalizacyjne	W dam ³	Na 1 mieszkańca w m ³	
	Stan w dniu 31.12.2009r.						

Gmina Czyżew	137,8	15,8	1689	534	284,5	43,2	107,7
-----------------	-------	------	------	-----	-------	------	-------

Oczyszczalnie ścieków

Na terenie Gminy Czyżew występują dwie oczyszczalnie ścieków. Pierwszą jest komunalna, mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia posiadająca złożę biologiczne i osad czynny. Przepustowość wynosi 516 m³/dobę. Według danych Urzędu Gminy Czyżew, w 2008 roku oczyszczono 97 tys. m³ ścieków bytowo-gospodarczych, a w tym około 10 tys. m³ ścieków przemysłowych, które pochodziły z Zakładów Mięsnych „Czyżew” – Jan Netter zlokalizowanego w Czyżewie.

Jak wynika z danych udostępnionych przez GUS, oczyszczalnia ścieków w 2009 roku obsługiwała 2265 mieszkańców. Oczyszczalnia zaopatrzona jest w punkt zlewny, dzięki czemu ludność z terenu całej Gminy może dostarczać ścieki bytowe przy pomocy wozu asenizacyjnego. Na terenie Gminy Czyżew w 2010 roku powstało około 28 Mg osadów ściekowych. Osady zagospodarowywane są rolniczo, na terenach należących do Gminy Czyżew.

Druga, mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia także posiada osad czynny oraz należy do przedsiębiorstwa „SOKOŁÓW” S.A. Oddział w Czyżewie. Przepustowość oczyszczalni to 1050 m³/dobę.

Finalnym odbiorcą oczyszczonych ścieków są wody powierzchniowe lub gleba. Fakt ten zgodny jest z posiadanym pozwoleniem wodno-prawnym. Obie oczyszczalnie prowadzą badania ścieków surowych, ścieków oczyszczonych, a także osadów ściekowych. Badania wykonywane są w celu uniknięcia skażenia środowiska.

w 2010 r. na terenie Gminy Czyżew powstało 28,0 Mg suchej masy odpadów w postaci osadów ściekowych.

3.2.3.2. Prognoza powstawania osadów ściekowych

Odwołując się do prognoz sporządzonych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami, uwzględniając szacuje się, iż systematycznie wzrastać będzie liczba mieszkańców objęta systemem kanalizacji, a co za tym idzie zwiększać się będzie ilość osadów ściekowych.

3.2.3.3. Identyfikacja problemów

Głównym problemem dotyczącym gospodarki wodno-ściekowej z jakim boryka się Gmina Czyżew jest w dalszym ciągu niewystarczająca ilość mieszkańców objętych systemem kanalizacji.

3.2.3.4. Stan docelowy

Do 2015 roku zgodnie z zapisem w Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 80% mieszkańców Gminy Czyżew powinno mieć dostęp do systemu kanalizacji.

3.2.4. Odpady zawierające azbest**3.2.4.1. Stan aktualny**

Azbest znalazł bardzo szerokie zastosowanie w budownictwie i przemyśle. Odpady zawierające materiały azbestowe odbierane są przez specjalistyczne firmy posiadające stosowne pozwolenie na odbiór i transport tego typu odpadów.

W 2010 r. z terenu Gminy Czyżew usunięto 36,3 Mg materiałów azbestowych. Szacuje się, że na terenie Gminy nadal znajduje się 4479,3 Mg materiałów azbestowych.

3.2.4.2. Prognoza

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra gospodarki, pracy i polityki społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. 2008 Nr 200 poz. 1235), wykorzystywanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest dopuszcza się w użytkowanych instalacjach lub urządzeniach nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2032 r. na terenie całego kraju.

3.2.4.3. Stan docelowy

Zgodnie z przyjętymi kierunkami działań w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego, przyjmuje się następujące cele:

- ograniczenie oddziaływania azbestu na środowisko i sukcesywna eliminacja wykorzystywanych wyrobów zawierających azbest,
- zapewnienie wystarczającej pojemności na składowisku dla składowania powstających odpadów zawierających azbest.

4. Dotychczasowa realizacja Planu Gospodarki Odpadami

W ramach poprzedniego Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Czyżew wyznaczone zostały przedsięwzięcia przeznaczone do realizacji w latach 2009-2010 .

W poniższej tabeli przedstawiono działania, jakie przedsięwzięto na terenie Gminy Czyżew w latach 2009-2010, wraz z opisem zakresu ich realizacji oraz wskazaniem poniesionych przy tym kosztów.

Tabela 25. Zakres realizacji zadań wyznaczonych w poprzednim Planie Gospodarki Odpadami na terenie Gminy Czyżew w latach 2009-2010.

Lp.	Nazwa zadania	Planowany termin realizacji	Analizowany okres realizacji zadań	Ocena realizacji	Koszty poniesione przez Gminę Czyżew [zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
1.	Utylizacja azbestu	2009	2009-2010	3	-	WFOSiGW, NFOŚiGW	-
		2010			-		Odebrano z terenu Gminy i zutylizowano 36 331 kg materiałów zawierających azbest. Koszt całkowity: 15 549,67 zł
2.	Rekultywacja gminnego składowiska odpadów	2009-2010	2009-2010	2	59 260,84	Budżet Gminy	Zadanie realizowane na bieżąco.
3.	Selektywna Zbiórka odpadów komunalnych	2009-2010	2009-2010	2	1 181,94	Budżet Gminy	Selektywna zbiórka odpadów prowadzona przy użyciu pojemników ustawionych na terenie budynków użyteczności publicznej.
4.	Zbiórka zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych	2009-2010	2009-2010	0	-	-	Brak realizacji zadania
5.	Aktualizacja Gminnego Programu Gospodarki Odpadami	2009	2009-2010	3	3490,00	Budżet Gminy	-

Źródło: Urząd Miejski w Czyżewie, opracowanie własne

*Gdzie:

- 0 – brak realizacji zadania,
 1 – zrealizowane częściowo,
 2 – realizowane na bieżąco,
 3 – zrealizowane całkowicie

5. Harmonogram zadań

Na podstawie przyjętych celów krótko- i długookresowych wyznaczono przedsięwzięcia, których realizacja powinna mieć miejsce na terenie Gminy Czyżew w latach 2011-2018.

Tabela 26. Harmonogram realizacji zadań w ramach gospodarki odpadami na terenie Gminy Czyżew w latach 2011-2018.

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Szacowany całkowity koszt realizacji [tyś. zł]	Partnerzy
1.	Dostosowanie „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy...” do zaktualizowanego planu gospodarki odpadami i przepisów prawa (nie później niż 3 miesiące od daty uchwalenia aktualizacji planu).	Urząd Miejski	2011	-	-
2.	Dostosowanie wymagań stawianych przedsiębiorcom ubiegającym się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości do zaktualizowanego planu gospodarki odpadami i Regulaminu oraz dokonanie aktualizacji wydanych decyzji (nie później niż 6 miesięcy od daty wejścia w życie uchwały Rady Gminy w sprawie Regulaminu).	Urząd Miejski	2011-2012	-	-
3.	Przeprowadzenie weryfikacji wielkości średniej ilości odpadów komunalnych wytwarzanych przez jednego mieszkańca gminy oraz składu morfologicznego odpadów komunalnych w drodze badań.	Urząd Miejski	2012	-	-
4.	Objęcie wszystkich mieszkańców gminy zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych.	Urząd Miejski firmy wywozowe	2011-2013	-	-
5.	Objęcie wszystkich mieszkańców gminy systemem selektywnej zbiórki odpadów.	Urząd Miejski firmy wywozowe	2011-2015	-	-
6.	Wprowadzenie i utrzymanie selektywnej zbiórki surowców wtórnych z wydzieleniem: <ul style="list-style-type: none"> • papieru i tektury, • tworzyw sztucznych, • szkła, • metali. 	Urząd Miejski firmy wywozowe	2011-2018	250	RPOWP
7.	Wprowadzenie i utrzymanie zbiórki odpadów wielkogabarytowych.	Urząd Miejski firmy wywozowe	2011-2018	40	RPOWP
8.	Wprowadzenie i utrzymanie selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych, w tym zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.	Urząd Miejski firmy wywozowe	2011-2018	80	RPOWP

9.	Utrzymanie i rozwój zbiórki odpadów zawierających azbest oraz odpadów budowlanych.	Urząd Miejski firmy wywozowe	2011-2018	200	RPOWP
10.	Sporządzenie raportu z realizacji Planu Gospodarki Odpadami	Urząd Miejski	2013	-	-
11.	Likwidacja „dzikich wysypisk”.	Urząd Miejski	2011-2018	40	RPOWP
12.	Prowadzenie edukacji ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi.	Urząd Miejski placówki oświatowe	2011-2018	40	RPOWP

6. Edukacja ekologiczna społeczności lokalnej

Zasadniczy wpływ na realizację Planu Gospodarki Odpadami oraz jego funkcjonowanie w przyszłości ma czynnik społeczny, tzn. świadomość społeczeństwa i jego zaangażowanie w działania mających na celu ochronę środowiska. Gospodarka odpadami może być prowadzona racjonalnie wyłącznie gdy zarówno wytwórcy odpadów – mieszkańcy, jak i posiadacze odpadów – wywoźnicy oraz eksploatujący instalację będą czynnie i planowo wspomagać proces zbierania, odzyskiwania surowców i unieszkodliwiania odpadów.

Ogólnie edukacja ekologiczna to uświadomienie skutków nierozważnych działań ingerujących w komponenty środowiska naturalnego. Podstawą sukcesu realizacji programu edukacji ekologicznej jest dotarcie do całości społeczeństwa, a w szczególności do młodego pokolenia dopiero wkraczającego do dorosłego życia.

Program edukacji ekologicznej w ramach Planu Gospodarki Odpadami związany jest z dwoma aspektami:

- działaniami zmierzającymi do uzyskania akceptacji społecznej dla rozwiązań zaproponowanych w Planie,
- działaniami podnoszącymi świadomość społeczeństwa na temat realizacji zadań na rzecz ochrony środowiska.

Program edukacji ekologicznej może być nastawiony na działanie przez różne okresy czasowe w zależności od oczekiwanych przez organizatorów efektów. Mogą one dotyczyć zarówno bardzo szerokiej tematyki jak i wybranych zagadnień np. zbiórki odpadów niebezpiecznych czy bioodpadów, postępowanie z odpadami zawierającymi azbest itd.

Główne cele kampanii zmierzających do podniesienia świadomości ekologicznej w ramach realizacji Planu Gospodarki Odpadami to:

- informacja o obowiązujących przepisach dotyczących gospodarowania odpadami (np. odzysk odpadów opakowaniowych), konieczność zmniejszania masy deponowanych odpadów organicznych, wprowadzenie w przyszłości zasady „zanieczyszczający płaci”,
- uświadomienie problemów związanych z ilością produkowanych przez mieszkańców odpadów,
- zachęcenie mieszkańców do usuwania odpadów w wyznaczonych do tego miejscach i do odpowiednich kontenerów co pozwoli na zmniejszenie, a nawet uniknięcie powstawania „dzikich wysypisk”,
- zachęcanie do segregacji odpadów, które mogą zostać przetworzone i powtórnie wykorzystane.
- uświadamianie zagrożenia dla zdrowia, jakie wiążą się z oddziaływaniem niewłaściwie zagospodarowanych odpadów niebezpiecznych,

Edukacja ekologiczna ustawiczna powinna być prowadzona sposobem wielopłaszczyznowy obejmując:

- działanie edukacyjne:
 - edukacja podstawowa na bazie szkół poprzez wprowadzenie zajęć dydaktycznych i kółek zainteresowań,
 - dostępność literatury i tematycznych publikatorów,
 - otwarte tematyczne seminaria,
- działania popularyzacyjne:
 - publikacje plakatowe i ulotki,
 - imprezy terenowe o proekologicznym charakterze,
 - dostępność publikatorów i czasopism w sieci kioskowej,
 - audycje tematyczne w środkach masowego przekazu (szczególnie stacje lokalne),
- działania informacyjne:

- o udostępnianie informacji o punktach zbiórki i możliwościach przekazania odpadów.

W zależności od potrzeb i możliwości organizatorów można stosować wielorakie formy przekazu. W ogólności można podzielić je na materiały drukowane, audiowizualne, a także akcje promocyjno-informacyjne.

Materiały drukowane są najtańszą formą przekazu. Mogą nimi być: ulotki, broszury, plakaty i komunikaty zamieszczone w lokalnej prasie, materiały dydaktyczne np. program kształcenia dla nauczycieli.

Poprzez materiały audiowizualne rozumie się pokazy przeźroczy i filmów, udzielanie wywiadów dla lokalnych stacji radiowych i telewizyjnych, organizowanie tematycznych wystaw w instytucjach użyteczności publicznej.

Za akcje promocyjno-informacyjne można uznać np. seminaria, konferencje, warsztaty, zebrania mieszkańców, festiwale i festyny.

7. Analiza uwarunkowań finansowych przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie gospodarki odpadami

7.1. Potencjalne źródła finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych

Realizacja zadań inwestycyjnych w zakresie gospodarki odpadami wymaga nakładów finansowych znacznie przewyższających możliwości budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Istnieje zatem potrzeba pozyskania zewnętrznych źródeł finansowego wsparcia przedsięwzięć inwestycyjnych.

Dla jednostek samorządowych dostępnymi sposobami finansowania inwestycji są:

- środki własne,
- kredyty i pożyczki udzielane w bankach komercyjnych,
- kredyty i pożyczki preferencyjne udzielane przez instytucje wspierające rozwój gmin,
- dotacje państwowe z funduszy krajowych i zagranicznych,
- emisja obligacji

7.1.1. Fundusze krajowe

Wszelkie działania związane z ochroną środowiska, w tym z gospodarką odpadami, są wspierane finansowo poprzez różne krajowe i zagraniczne fundusze ekologiczne oraz programy a także środki własne inwestorów.

Do publicznych funduszy ochrony środowiska w Polsce zalicza się:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW),
- Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW),

Budżety funduszy są tworzone głównie z:

- opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska – wszelkie firmy, które korzystają z zasobów naturalnych środowiska poprzez m.in. zużywanie wody, zanieczyszczając powietrze atmosferyczne czy wytwarzając odpady płacą za to zgodnie ze stawkami wyznaczanymi przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (Ministra OŚZNiL). Każda firma otrzymuje pozwolenie na korzystanie z określonej ilości tych zasobów.
- kar za przekroczenie dopuszczalnych norm - płacą je firmy, które korzystają z większych ilości zasobów środowiska niż im na to zezwolono oraz wszystkie inne instytucje nie przestrzegające wymogów ochrony środowiska.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW)

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest największą instytucją realizującą Politykę Ekologiczną Państwa poprzez finansowanie inwestycji w ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w obszarach ważnych z punktu widzenia procesu dostosowawczego do standardów i norm Unii Europejskiej. Narodowy Fundusz działa od 1 lipca 1989 roku, a powstał na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1980 roku o ochronie i kształtowaniu środowiska.

Celem działalności Narodowego Funduszu jest finansowe wspieranie inwestycji ekologicznych o znaczeniu i zasięgu ogólnopolskim i ponadregionalnym oraz zadań lokalnych, istotnych z punktu widzenia potrzeb środowiska.

Dystrybucja środków finansowych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej odbywa się w ramach następujących dziedzin:

- Ochrona powietrza,
- Ochrona wód i gospodarka wodna,
- Ochrona powierzchni ziemi,
- Ochrona przyrody i krajobrazu oraz leśnictwo,
- Geologia i górnictwo,
- Edukacja ekologiczna,
- Państwowy Monitoring Środowiska,
- Programy międzydziedzinowe,
- Nadzwyczajne zagrożenia środowiska,
- Ekspertyzy i prace badawcze.

W Narodowym Funduszu stosowane są trzy formy dofinansowywania:

- finansowanie pożyczkowe (pożyczki udzielane przez NF, kredyty udzielane przez banki ze środków NF, konsorcja czyli wspólne finansowanie NF z bankami, linie kredytowe ze środków NF obsługiwane przez banki),
- finansowanie dotacyjne (dotacje inwestycyjne, dotacje nieinwestycyjne, dopłaty do kredytów bankowych, umorzenia),
- finansowanie kapitałowe (obejmowanie akcji i udziałów w zakładanych bądź już istniejących spółkach w celu osiągnięcia efektu ekologicznego).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska ma bardzo istotne znaczenie dla ochrony środowiska i gospodarki kraju:

- finansuje ochronę środowiska,
- uruchamia środki innych inwestorów,
- stymuluje nowe inwestycje,
- wspomaga tworzenie nowych miejsc pracy,
- ważny dla zrównoważonego rozwoju.

Szczegółowy zakres działalności NFOŚiGW, lista programów i przedsięwzięć priorytetowych, kryteria i zasady udzielania wsparcia finansowego, a także wzory wniosków i procedury ich rozpatrywania dostępne są w oficjalnym serwisie internetowym: www.nfosigw.gov.pl oraz w siedzibie Funduszu w Warszawie przy ul. Konstruktorskiej 3a.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW)

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku jest publiczną instytucją finansową, realizującą politykę ekologiczną województwa zachodniopomorskiego. Środki Wojewódzkiego Funduszu mogą być przeznaczone na wspomaganie działalności w zakresie:

- edukacji ekologicznej oraz propagowania działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,
- realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska,

- innych systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła,
- realizacji zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w tym instalacji lub urządzeń ochrony przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji wodnej,
- urządzania i utrzymywania terenów zielonych, zadrzewień, zakrzewień oraz parków,
- realizacji przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami,
- wspierania działań przeciwdziałających zanieczyszczeniom,
- profilaktyki zdrowotnej dzieci na obszarach na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska,
- wspierania wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomocy dla wprowadzania bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii,
- wspierania ekologicznych form transportu,
- działań z zakresu rolnictwa ekologicznego bezpośrednio oddziałującego na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności na prowadzenie gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi położonych na obszarach szczególnie chronionych na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody,
- realizacji przedsięwzięć związanych z ochroną powierzchni ziemi.

Szczegółowe informacje odnośnie zasad dofinansowań poszczególnych zadań przez WFOŚiGW w Krakowie znajdują się na stronie internetowej www.wfosigw.bialystok.pl lub można otrzymać pod numerem telefonu: 85 746-02-41.

7.1.2. Fundusze Unii Europejskiej

W maju 2004 roku Polska stała się oficjalnie członkiem Unii Europejskiej. Jedną z istotniejszych zalet obecności naszego państwa we Wspólnocie Europejskiej będzie możliwość korzystania ze środków finansowych pochodzących z Funduszy Strukturalnych i z Funduszu Spójności.

Kraj, który chce wykorzystać środki funduszy unijnych musi najpierw przedstawić Komisji Europejskiej dokumenty, które opisują ramy i systemy wykorzystywania instrumentów strukturalnych. Pierwszym takim dokumentem przyjętym przez Radę Ministrów w styczniu 2003 r. był Narodowy Plan Rozwoju 2004-2006 (NPR). Dokument ten określał wielkość pomocy przyznanej Polsce jako krajowi członkowskiemu UE na realizację celów określonych w NPR oraz wielkość środków krajowych na współfinansowanie. Obecnie nowym dokumentem tego typu jest Narodowy Plan Rozwoju 2007-2013. W odróżnieniu od Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006, który jest dokumentem programującym wykorzystanie przez Polskę funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności Unii Europejskiej, Narodowy Plan Rozwoju (NPR) na lata 2007-2013 będzie strategią obejmującą całokształt działań rozwojowych kraju, bez względu na pochodzenie środków finansowych. Tak więc poza przedsięwzięciami współfinansowanymi z budżetu UE, uwzględnione w niej zostaną działania finansowane wyłącznie z zasobów krajowych.

Obecnie w Unii Europejskiej funkcjonują cztery fundusze strukturalne:

- Europejski Fundusz Społeczny (EFS),
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR),
- Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOiGR),
- Finansowy Instrument Orientacji Rybołówstwa (EIOR).

7.2. Proponowany system finansowania zadań Planu Gospodarki Odpadami

Realizacja zadań związanych z Planem Gospodarki Odpadami będzie wiązać się ze znacznymi kosztami. Według harmonogramu zadań związanych z gospodarką odpadami całość kosztów w latach 2011-2018 wyniesie 650 000 złotych. W związku z tak dużymi wydatkami gmina oprócz własnych środków będzie potrzebować środków zewnętrznych. Proponowany system finansowania zadań został opisany poniżej.

Proponowany system finansowania zadań

Głównym źródłem finansowania zadań w niniejszym Planie Gospodarki Odpadami będzie Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego, który w ramach **osi Priorytetu V** ma za zadanie wspomagać rozwój infrastruktury ochrony środowiska. Poniżej opisano cele osi oraz rodzaje działań mających szansę na dofinansowanie.

Cel główny: Zachowanie dziedzictwa środowiska naturalnego poprzez inwestycje infrastrukturalne zmniejszające negatywne skutki cywilizacji.

Cele szczegółowe:

- Poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie ilości zanieczyszczeń
- Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych
- Minimalizowanie ilości wytwarzanych odpadów oraz wprowadzenie systemu ich odzyskiwania i unieszkodliwiania
- Wzrost wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii
- Poprawa stanu infrastruktury technicznej na obszarach słabiej rozwiniętych

Działanie 5.1. Regionalna infrastruktura ochrony środowiska

W ramach tego działania finansowane będą projekty o zasięgu ponadlokalnym, wykraczające poza obszar jednej gminy. Priorytetowo traktowane będą inwestycje dotyczące kompleksowego zagospodarowania odpadów wraz z instalacjami do termicznego przekształcania odpadów połączone z odzyskiem energii (np.: międzygminne sortownie, kompostownie, obiekty do końcowej utylizacji odpadów takie jak zakłady mechaniczno-biologiczne, spalarnie oraz wysypiska odpadów) przewidziane w Wojewódzkim Planie Gospodarowania Odpadami. Należy podkreślić, że będą to instalacje i systemy obsługujące maksymalnie 150 tys. mieszkańców, funkcjonujące na terenach nie objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW).

W zakresie rozwoju gospodarki wodno-ściekowej główny kierunek działań skierowany będzie na rozbudowę sieci kanalizacyjnej, zwłaszcza tam, gdzie niedostatecznie wykorzystuje się już istniejącą infrastrukturę oczyszczania ścieków. Ponadto przewidziano wsparcie modernizacji, rozbudowy i budowy oczyszczalni ścieków w aglomeracjach poniżej 15 tys. RLM. Przedsięwzięcia z zakresu budowy nowych linii wodociągowych w połączeniu z budową systemów kanalizacji zbiorczej będą realizowane wszędzie tam gdzie są one uzasadnione finansowo lub technicznie.

W ramach poprawy jakości powietrza finansowane będą projekty z zakresu budowy i przebudowy systemów ciepłowniczych wraz z modernizacją istniejących linii dystrybucji ciepła. Wspierana będzie również termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, a także projekty dotyczące wykorzystania odnawialnych źródeł energii połączonych z budową sieci energetycznej.

W ramach RPOWP nie przewiduje się wsparcia działań dotyczących bezpieczeństwa energetycznego (produkcji i dystrybucji prądu i gazu).

W dziedzinie ochrony przyrody i likwidacji zagrożeń ekologicznych przewiduje się wsparcie projektów dotyczących: zachowania bioróżnorodności gatunkowej, edukacji ekologicznej,

tworzenia systemów monitorowania środowiska oraz zakupu wyposażenia dla służb odpowiedzialnych za likwidację skutków zagrożeń naturalnych i poważnych awarii.

Działanie 5.2. Lokalna infrastruktura ochrony środowiska

Wsparcie w tym zakresie będą mogły uzyskać projekty o zasięgu lokalnym, nie wykraczające poza obszar jednej gminy. Dodatkowo przewidziana jest pomoc dla przedsięwzięć zmierzających do likwidacji „dzikich” wysypisk śmieci.

Beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jst posiadające osobowość prawną,
- administracja rządowa,
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne,
- parki narodowe i krajobrazowe,
- jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (nie wymienione wyżej),
- organizacje pozarządowe,
- spółki wodne,
- podmioty działające w oparciu o ustawę o partnerstwie publiczno-prywatnym.

Innym źródłem finansowania zadań wyznaczonych w niniejszym Planie Gospodarki Odpadami będzie Krajowy oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przedstawione w rozdz. 7.1.1.

Tabela 27. Harmonogram terminowy realizacji zadań gospodarki odpadami na terenie Gminy Czyżew w latach 2010-2018.

Nazwa zadania	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Dostosowanie „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy...” do zaktualizowanego planu gospodarki odpadami i przepisów prawa (nie później niż 3 miesiące od daty uchwalenia aktualizacji planu).								
Dostosowanie wymagań stawianych przedsiębiorcom ubiegającym się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości do zaktualizowanego planu gospodarki odpadami i Regulaminu oraz dokonanie aktualizacji wydanych decyzji (nie później niż 6 miesięcy od daty wejścia w życie uchwały Rady Gminy w sprawie Regulaminu).								
Przeprowadzenie weryfikacji wielkości średniej ilości odpadów komunalnych wytwarzanych przez jednego mieszkańca gminy oraz składu morfologicznego odpadów komunalnych w drodze badań.								
Objęcie wszystkich mieszkańców gminy zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych.								
Objęcie wszystkich mieszkańców gminy systemem selektywnej zbiórki odpadów.								
Wprowadzenie i utrzymanie selektywnej zbiórki surowców wtórnych z wydzieleniem: <ul style="list-style-type: none"> • papieru i tektury, • tworzyw sztucznych, • szkła, • metali. 								
Wprowadzenie i utrzymanie zbiórki odpadów wielkogabarytowych.								
Wprowadzenie i utrzymanie selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych, w tym zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.								
Utrzymanie i rozwój zbiórki odpadów zawierających azbest oraz odpadów budowlanych.								
Sporządzenie raportu z realizacji Planu Gospodarki Odpadami								

Nazwa zadania	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Likwidacja „dzikich wysypisk”.								
Prowadzenie edukacji ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi.								

gdzie:

edukacja ekologiczna	rozwój selektywnej zbiórki odpadów	inne	brak działania
----------------------	------------------------------------	------	----------------

8. Działania zmierzające do poprawy gospodarki odpadami

Osiągnięcie założonych celów oraz wdrożenie właściwego systemu gospodarki odpadami na terenie Gminy Czyżew, wymaga podjęcia następujących działań strategicznych:

- 1) edukacja ekologiczna promująca minimalizację powstawania odpadów oraz właściwe postępowanie z nimi,
- 2) promocja wdrażania technologii produkcji zapobiegających powstawaniu odpadów lub ograniczających ich ilość i zagrożenie dla środowiska,
- 3) stymulowanie rynku surowców wtórnych i wspieranie powstawania instalacji do recyklingu i odzysku odpadów,
- 4) promocja wdrażania systemu zarządzania środowiskowego jako skutecznego narzędzia nadzorowania i doskonalenia środowiskowych aspektów działalności,
- 5) stosowanie „zielonych zamówień publicznych”, czyli ujmowanie kryteriów środowiskowych przy formułowaniu specyfikacji w przetargach finansowych ze środków publicznych,
- 6) wdrażanie efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania,
- 7) wdrażanie systemów zbierania i przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji pozwalających na wydzielenie tych odpadów ze strumienia odpadów komunalnych i właściwe ich zagospodarowanie,
- 8) wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie wytwarzania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów oraz skuteczna egzekucja prawa w zakresie gospodarki odpadami,
- 9) monitorowanie rzeczywistych wskaźników wytwarzania i systematyczne badania charakterystyki jakościowej odpadów,
- 10) skuteczna egzekucja prawa w zakresie gospodarki odpadami,
- 11) weryfikacja i doprowadzenie do pełnego wdrożenia planowanego systemu monitoringu gospodarki odpadami,
- 12) wspieranie działań podejmowanych przez instytucje publiczne i podmioty prywatne, które przyczynią się do ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów, zwiększenia ilości odpadów poddawanych odzyskowi, w tym recyklingowi oraz zmniejszenia ilości odpadów kierowanych na składowiska.

8.1. Odpady komunalne

Przeciwdziałanie i minimalizacja wytwarzania odpadów komunalnych jest priorytetem w hierarchii polityki odpadowej Unii Europejskiej jako najbardziej pożądana opcja postępowania z odpadami. Zastosować można różne metody działań w celu zachęcenia mieszkańców do redukcji ilości wytwarzanych odpadów. Działania te obejmują m.in.:

- 1) edukację społeczną prowadzoną w celu zachęcenia do ograniczenia ilości odpadów,
- 2) kompostowanie przydomowej frakcji odpadów ulegających biodegradacji,
- 3) zastosowanie instrumentów finansowych celem zachęcenia wytwórców do ograniczenia odpadów.

8.2. Proponowany system gospodarki odpadami

Zgodnie z wytyczonymi kierunkami działań, w województwie podlaskim przewiduje się funkcjonowanie 6 ponadgminnych zakładów zagospodarowania odpadów. Wyboru lokalizacji pod zakłady zagospodarowania odpadów dokonano przyjmując następujące kryteria:

- Konieczność kontynuacji dotychczasowych działań podejmowanych w celu budowy ZZO.
- Uwarunkowania przyrodnicze.

- Czynniki logistyczne (w tym m.in. długość transportu, jakość sieci drogowej, itp.).
- Plan zamykania składowisk niespełniających określonych wymagań.
- Konsultacje z powiatami i gminami oraz wynikające z nich deklaracje.

Według WPGO gmina Czyżew przynależy do ZZO Czerwony Bór, którego charakterystykę przedstawiono poniżej.

ZZO Czerwony Bór

Lokalizacja: m. Czerwony Bór (gm. Zambrów)

Planowany przez Inwestora system gospodarowania odpadami:

- Zbieranie selektywne w systemie dwupojemnikowym.
- Kierowanie wszystkich zebranych odpadów do planowanego zakładu w m. Czerwony Bór (gm. Zambrów)
- Elementy zakładu wg dokumentacji (dla obszaru zam. przez ok. 61 tys. mieszkańców):
 - sortownia odpadów
 - kompostowania tunelowa na odpady z selektywnej zbiórki i z sortowni (BIODEGMA)
 - instalacja do przetwarzania odpadów budowlanych
 - punkt przyjmowania i przetwarzania odpadów wielkogabarytowych
 - magazyn odpadów niebezpiecznych
 - wiaty na surowce wtórne
 - kwatery do składowania odpadów resztkowych
 - kwatera na odpady azbestowe
 - kwatera na odpady poakcyjne.

Wytyczne organizacyjne do budowy i funkcjonowania ZZO:

- Do czasu wybudowania ZZO lub niezbędnej jego rozbudowy, odpady kierowane będą do zagospodarowania wg zasad aktualnie obowiązujących, przy założeniu dążenia do realizacji postawionych w WPGO celów.
- Do czasu wybudowania ZZO, gminy wskazane w WPGO do obsługi w jego ramach, powinny podjąć starania w celu stworzenia porozumienia, mającego na celu zapewnienie przyjmowania odpadów na składowiska, które znajdują się na terenie danego ZZO. W przypadku braku odpowiednich pojemności na składowiskach znajdujących się na obszarze wskazanym do obsługi przez ZZO, należy rozbudowywać istniejące obiekty lub budować nowe zgodnie ze wskazaniami podanymi w rozdz. 5.1.3. WPGO (pkt. 10).
- Gminy, na których terenie zostaną zamknięte składowiska odpadów, powinny w ramach porozumienia z innymi gminami danego obszaru wskazanymi do obsługi przez ZZO uzyskać możliwość składowania odpadów na funkcjonujących składowiskach w ramach planowanego ZZO.
- Rozbudowa składowisk lub budowa nowych jest możliwa tylko i wyłącznie jeśli będą one elementem systemu w ramach określonego w WPGO zakładu zagospodarowania odpadów, potwierdzonego odpowiednią analizą w ramach opracowywanej każdorazowo koncepcji i/lub studium wykonalności zakładu i obsługiwać będą gminy danego obszaru ZZO.
- Proponowane do budowy lub rozbudowy ZZO, w uzasadnionych przypadkach składać się mogą z kilku obiektów rozmieszczonych w poszczególnych miejscowościach obsługiwanego regionu. Wynikać to musi jednak z przeprowadzenia odpowiedniej analizy w ramach opracowywanej każdorazowo koncepcji i/lub studium wykonalności zakładu. Gminni uczestnicy – partnerzy – wchodzący w skład danego ZZO ustalają zasady finansowania w zakresie inwestycji i bieżącego utrzymania ZZO.

- Wyposażenie ZZO oraz stosowane w nim technologie muszą gwarantować realizację zakładanych dla województwa podlaskiego celów w zakresie gospodarowania odpadami oraz spełniać kryteria najlepszej dostępnej techniki (BAT).
- System zbierania odpadów na obszarze obsługiwany przez ZZO musi być dostosowany do zastosowanych w nim technologii.
- W przypadku, gdy w danym obszarze ZZO istnieją wystarczające wolne pojemności na składowiskach, nie należy wykluczyć możliwości budowy składowisk na odpady po przetworzeniu przy instalacjach (sortownia, instalacja przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji) jako elementu ZZO, jeśli wymagają tego względy ekonomiczne i logistyczne.

8.3. Program rozwoju systemu selektywnej zbiórki odpadów

Docelowo w ramach systemu selektywnej zbiórki odpadów na terenie Gminy Czyżew będą zbierane następujące odpady:

- surowce wtórne, w tym:
 - papier i tektura,
 - tworzywa sztuczne,
 - metale (puszki aluminiowe),
 - szkło kolorowe i bezbarwne,
- odpady niebezpieczne, w tym:
 - przeterminowane lekarstwa,
 - baterie i akumulatory,
 - urządzenia elektryczne i elektroniczne,
 - urządzenia zawierające freon,
- odpady wielkogabarytowe,
- odpady ulegające biodegradacji.

8.3.1. Surowce wtórne

Surowce wtórne będą zbierane głównie w ramach systemu workowego, który będzie wspierany przez system pojemnikowy. System workowy wykorzystywany będzie w przypadku zabudowy jednorodzinnej. Natomiast pojemniki do selektywnej zbiórki będą rozmieszczone w strategicznych, ogólnodostępnych miejscach na terenie Gminy (centrum, w pobliżu budynków użyteczności publicznej itp.).

W ramach systemu workowego będą wykorzystywane następujące rodzaje worków:

- worki zielone na szkło kolorowe
- worki białe na szkło bezbarwne
- worki żółty na tworzywa sztuczne,
- worki niebieskie na papier i tekturę
- worki czerwone na metale,

W ramach systemu pojemnikowego będą wykorzystywane następujące rodzaje pojemników:

- Pojemnik zielony – przeznaczony na szkło tzn. butelki, słoiki, opakowania po artykułach spożywczych, flakony szklane. Nie należy do niego wrzucać: szyb okiennych i samochodowych, opakowań po lekach, porcelany, fajansu, szkła żaroodpornego i zbrojonego, luster oraz szkła zabrudzonego farbami czy smarami.
- Pojemnik niebieski - przeznaczony na papier i makulaturę tzn. gazety, książki, zeszyty, kartony z opakowań, tektury, listy, torby papierowe. Nie należy do niego wrzucać: kartonów po mleku i napojach, celofanu, tapet, papieru zatłuszczonego, silnie zabrudzonego papieru powleczonego folią, kalki, opakowań po mrożonkach.

- Pojemnik żółty - przeznaczony jest na tworzywa sztuczne tzn. butelki plastikowe po napojach (PET), szamponach i środkach higienicznych, czystą folię opakowaniową i duże torby plastikowe. Nie należy wrzucać: butelek po środkach chemicznych, naczyń jednorazowych, styropianu.

8.3.2. Odpady ulegające biodegradacji

Odpady ulegające biodegradacji powstające w gospodarstwach domowych powinny być wydzielane ze strumienia odpadów zmieszanych i zagospodarowywane przez mieszkańców we własnym zakresie z wykorzystaniem przydomowych kompostowników. W przypadku gdy mieszkańcy wyrażą wolę odbioru odpadów zielonych, należy im dostarczyć worki koloru brązowego przeznaczone na zbiórkę tego rodzaju odpadów.

8.3.3. Odpady wielkogabarytowe

Zbiórka odpadów wielkogabarytowych powinna być przeprowadzana dwa razy w ciągu roku (wiosna, jesień) poprzez wystawianie odpadów wielkogabarytowych przez mieszkańców przed posesje lub wyznaczonych miejscach do tego przeznaczonych, a następnie odbiór odpadów przez firmy upoważnione do takiego działania.

8.3.4. Odpady remontowo-budowlane

Odpady remontowo-budowlane te będą usuwane na zasadzie podstawiania przez przedsiębiorstwo wywozowe pojemnika, np. KP-7 lub innego, na zlecenie i koszt wytwarzającego odpady. Odpady te będą zbierane na miejscu powstawania w sposób selektywny, umożliwiając ich późniejsze wykorzystanie (np. jako materiał budowlany).

8.3.5. Odpady niebezpieczne

Odpady niebezpieczne będą zbierane na terenie Gminy Czyżew z wykorzystaniem systemu pojemnikowego oraz systemu mobilnej zbiórki. W ramach systemu pojemnikowego będą zbierane takie odpady jak baterie i akumulatory oraz przeterminowane lekarstwa. Pojemniki do zbiórki baterii i akumulatorów powinny być rozmieszczone we wszystkich placówkach oświatowych na terenie Gminy oraz w budynkach użyteczności publicznej (np. Urząd Miejski). Pojemniki przeznaczone do gromadzenia przeterminowanych lekarstw powinny się znajdować się w aptekach oraz ośrodku zdrowia.

System mobilnej zbiórki polega na organizowaniu akcji obwoźnego zbierania odpadów niebezpiecznych, takich jak:

- urządzenia elektryczne i elektroniczne,
- urządzenia zawierające freon,
- świetlówki,
- lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć,
- detergenty zawierające substancje niebezpieczne,
- oleje i tłuszcze inne niż wymienione,
- rozpuszczalniki,
- i inne odpady niebezpieczne wchodzące w skład odpadów komunalnych.

Warunkiem efektywnego prowadzenia tego typu akcji jest przeprowadzenie szerokiej kampanii informacyjnej dotyczącej:

- rodzajów odpadów niebezpiecznych,

- sposobów ich separowania i przechowywania w warunkach domowych do czasu odbioru;
- warunków finansowych odbioru (początkowo zaleca się przeprowadzenia kilku akcji bezpłatnych);
- dokładnego harmonogramu zbierania odpadów (zaleca się przeprowadzenie tego typu akcji 2-3 razy w roku).

9. Analiza oddziaływania na środowisko

Przedstawione w Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Czyżew cele i zadania, zgodnie z przeprowadzoną analizą, stoją w zgodzie ze strategicznymi założeniami dokumentów wyższego szczebla. Proponowane rozwiązania w zakresie gospodarki odpadami pokrywają się w swoim zakresie z działaniami jednostek samorządowych jak powiat i województwo co wspomogą ich realizację. Wskazane w aktualizacji problemy istniejące na terenie Gminy Czyżew znajdują rozwiązanie w wyznaczonych zadaniach. W przypadku nie wdrożenia Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami istniejące problemy ulegną nasileniu co odbije się znacząco na kondycji środowiska naturalnego.

Przeprowadzona analiza Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami wskazuje, iż realizacja wyznaczonych celów i zadań wpłynie na poprawę systemu gospodarki odpadami oraz na stan środowiska naturalnego na terenie Gminy Czyżew. Niniejsza aktualizacja nie będzie oddziaływać na środowisko w aspekcie transgranicznym.

Realizacja przyjętych w niniejszym dokumencie zadań spowoduje:

- Ograniczenie przenikania odpadów do środowiska w sposób niekontrolowany.
- Rozwinięcie selektywnej zbiórki odpadów (szczególnie odpadów opakowaniowych i niebezpiecznych wchodzących w skład strumienia odpadów komunalnych).
- Zmniejszenie ilości odpadów ulegających biodegradacji trafiających do składowania.
- Zmniejszenie emisji gazów pochodzących ze spalania odpadów w domowych piecach.
- Zwiększoną ochronę środowiska wodnego przed dostaniem się zanieczyszczeń.
- Zwiększy możliwości odzysku odpadów.

10. Monitoring i ocena realizacji założonych celów

W myśl ustawy o odpadach, projekty planów podlegają zaopiniowaniu:

- 1) Projekt planu krajowego – przez zarządy województw,
- 2) Projekt planu wojewódzkiego – przez ministra właściwego do spraw środowiska oraz organy wykonawcze powiatów i gmin z terenu województwa,
- 3) Projekt planu powiatowego – przez zarząd województwa oraz przez organy wykonawcze gmin z terenu powiatu,
- 4) Projekt planu gminnego – przez zarząd województwa oraz zarząd powiatu.

Ustawa o odpadach wymaga, aby plany: krajowy, wojewódzki, powiatowy i gminny były aktualizowane nie rzadziej niż raz na 4 lata.

Organy wykonawcze województw, powiatów i gmin przygotowują co 2 lata sprawozdanie z realizacji planów gospodarki odpadami i składają je sejmikowi województwa, radzie powiatu i radzie gminy.

Jeżeli będzie tego wymagała sytuacja lokalna uchwalony plan będzie wymagał modyfikacji – winno być przeprowadzone stosowne postępowanie, przed upływem wymaganych ustawowo 4 lat, w celu aktualizacji planu.

Niniejszy Projekt Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Czyżew będzie podlegał – przed ostatecznym uchwaleniem – dyskusji w Radzie Miejskiej z udziałem czynników społecznych (organizacje pozarządowe).

Faktyczna ocena realizacji postępów w wykonaniu zapisów planu nastąpi począwszy od 2011 r.

Proponuje się wyznaczenie osoby, bądź grupy osób, które odpowiedzialne będą za pełnienie bieżącej kontroli dotyczącej postępów w realizacji zadań zarówno inwestycyjnych jak i organizacyjnych, które wyznaczone zostały w planie. Na tej podstawie przygotowane będą w okresie 2-letnim raporty z postępów we wdrażaniu zapisów planu oraz sporządzane okresowe weryfikacje.

Proponuje się w okresie perspektywicznym zastosować system monitoringu oparty o wskaźniki gospodarki odpadami. W poniższym zestawieniu przedstawiono propozycję wskaźników gospodarki odpadami komunalnymi.

Tabela 28. Proponowane wskaźniki gospodarki odpadami na terenie Gminy Czyżew.

Lp.	Proponowane wskaźniki	Jednostka	Wartość wskaźnika w 2010 r.
1.	Ilość odpadów komunalnych wytworzonych w przeliczeniu na mieszkańca na rok	kg/M/rok	91,8
2.	Mieszkańcy objęci zorganizowaną zbiórką odpadów	% w stosunku do całkowitej ilości mieszkańców/gosp. domowych	95,5
4.	Udział odpadów komunalnych składowanych na składowiskach	% w stosunku do całkowitej ilości wytwarzanych odpadów komunalnych	~100
5.	Odzysk i unieszkodliwianie (poza składowaniem) odpadów komunalnych ulegających biodegradacji	% w stosunku do całkowitej ilości wytwarzanych odpadów komunalnych	-
6.	Ilość surowców wtórnych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych w wyniku selektywnej zbiórki	Mg	0,50
7.	Stopień wydzielenia surowców wtórnych ze strumienia odpadów komunalnych w wyniku selektywnej zbiórki	% w stosunku do całkowitej ilości wytwarzanych odpadów komunalnych	0,08
8.	Odpady wielkogabarytowe wydzielone ze strumienia odpadów komunalnych przez selektywną zbiórkę	Mg	-

Lp.	Proponowane wskaźniki	Jednostka	Wartość wskaźnika w 2010 r.
9.	Odpady budowlane wydzielone ze strumienia odpadów komunalnych przez selektywną zbiórkę	Mg	-
10.	Ilość powstających osadów ściekowych	Mg s.m.	28,0
11.	Ilość osadów ściekowych przekazanych do odzysku w stosunku do ilości odpadów wytworzonych	% w stosunku do całkowitej ilości wytwarzanych osadów ściekowych	100

Odniesienie przedstawionych wskaźników do założeń i celów zawartych w Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami będzie dawać bieżący jej obraz, a także umożliwi szybkie podejmowanie decyzji mających znaczący wpływ na jej ostateczny kształt. Dlatego w okresie perspektywicznym proponuje się wprowadzenie monitoringu systemu gospodarki odpadami cyklicznie 1 raz w roku. Zgodnie z przepisami prawnymi firmy zajmujące się wywozem odpadów zobligowane są do prowadzenia systemu sprawozdawczości na terenach objętych działalnością. W związku z tym informacje będące w posiadaniu tych firm oraz informacje z Urzędu będą głównymi źródłami informacji do wskazanego systemu informacyjnego.

11. Streszczenie

Art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz. U. 2010 nr 185 poz. 1243) określa zawartość oraz wyjaśnia potrzebę opracowywania Planów Gospodarki Odpadami.

W niniejszym opracowaniu opisano aktualny stan gospodarki odpadami, prognozy, cele oraz kierunki wyznaczonych działań. Oszacowano koszty związane z realizacją poszczególnych przedsięwzięć oraz zaproponowano sposób ich finansowania. Sporządzona aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Czyżew uwzględniła sektor komunalny.

Stan aktualny

Na terenie Gminy Czyżew wytworzono w 2010 roku (wg wskaźników WPGO 20009-2012) 1173,2 Mg odpadów komunalnych, przy czym zebranych faktycznie zostało 606,5 Mg. Liczba ta jest o 51,7 % mniejsza od oszacowanej wartości wytworzonych odpadów na terenie Gminy Czyżew. Różnica ta może być związana z następującymi czynnikami:

- wskaźnik zapożyczony z WPGO 2009-2012 jest wartością uśrednioną przyjętą dla terenów miejsko-wiejskich całego województwa podlaskiego,
- system zorganizowanego wywozu odpadów obejmuje 95,5% gospodarstw domowych,
- część mieszkańców Gminy pozbywa się odpadów w sposób nielegalny (indywidualne spalanie odpadów w piecach oraz umieszczanie ich w miejscach do tego nie przeznaczonych, na tzw. dzikich wysypiskach).

Ilość selektywnie zebranych odpadów w 2010 roku na terenie Gminy Czyżew wyniosła 0,5 Mg. Ilość odpadów ulegających biodegradacji w strumieniu odpadów komunalnych oszacowano na poziomie 407,1 Mg.

Podczas sporządzania aktualizacji uwzględniono założenia przedstawione w:

- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014,
- Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego,
- Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Wysokomazowieckiego.

Najważniejsze problemy

Po przeprowadzeniu analizy stanu gospodarki odpadami wynika, iż Gmina Czyżew prowadzi podstawowe działania organizacyjne i inwestycyjne porządkujące gospodarkę w tym zakresie. Istnieje jednak kilka problemów w systemie gospodarki odpadami. Gmina nie posiada do których zaliczyć można:

1. Brak objęcia wszystkich mieszkańców Gminy zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych.
2. Powstające dzikie wysypiska.
3. Blisko 100% odpadów komunalnych zbieranych jest w formie zmieszanej.
4. Słabo rozwinięta zbiórka surowców wtórnych.
5. Słabo rozwinięta zbiórka odpadów niebezpiecznych.
6. Brak zbiórki selektywnej odpadów wielkogabarytowych oraz budowlano-remontowych.
7. Brak selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji.

Założone cele

Cele główne:

- Rozwój selektywnej zbiórki odpadów z uwzględnieniem następujących frakcji:
 - papier i tektura,
 - szkło
 - tworzywa sztuczne.
 - metale,
 - odpady wielkogabarytowe,
 - zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
 - sprzęt zawierający freon,
 - przeterminowane lekarstwa,
 - baterie i akumulatory,
 - odpady budowlano-remontowe.
- Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.
- Zmniejszenie ilości odpadów unieszkodliwianych przez składowanie.

Cele krótkoterminowe do roku 2014:

- Objęcie wszystkich mieszkańców gminy umowami na odbiór odpadów komunalnych do końca 2013 r.,
- Zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max. 60% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.,
- Ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w 2011 r. do poziomu 75% wagowo tych odpadów w stosunku do ich ilości wytwarzanych w 1995 r., co oznacza że w 2011 r. **167,6 Mg** odpadów ulegających biodegradacji powinno być inaczej zagospodarowane niż przez składowanie.
- Ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w 2013 r. do poziomu 50% wagowo tych odpadów w stosunku do ich ilości wytwarzanych w 1995 r., co oznacza że w 2013 r. **252,7 Mg** odpadów ulegających biodegradacji powinno być inaczej zagospodarowane niż przez składowanie.
- Uzyskanie znaczących efektów do końca 2014 r. w selektywnym zbieraniu odpadów:
 - niebezpiecznych,
 - przydatnych do recyklingu w tym odpadów opakowaniowych wchodzących w strumień odpadów komunalnych ,
 - wielkogabarytowych,
 - budowlano-remontowych,

- Wdrożenie i rozwój innych niż składowanie technologii zagospodarowania odpadów w tym technologii biologicznego i termicznego przekształcenia,
- Podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Cele długoterminowe na lata 2015-2018:

- Zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy możliwość selektywnej zbiórki odpadów do końca 2015 r.,
- Ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w 2020 r. do poziomu 35% wagowo tych odpadów w stosunku do ich ilości wytwarzanych w 1995 r., co oznacza że w 2020 r. **311,2 Mg** odpadów ulegających biodegradacji powinno być inaczej zagospodarowane niż przez składowanie.
- Wzrost efektów selektywnego zbierania odpadów:
 - niebezpiecznych,
 - wielkogabarytowych,
 - przydatnych do recyklingu w tym odpadów opakowaniowych wchodzących w strumień odpadów komunalnych,
 - budowlano – remontowych wchodzących do strumienia odpadów komunalnychZapewnienie w maksymalnym stopniu przetwarzania odpadów metodami biologicznymi i termicznymi poprzez wdrożenie kompleksowych rozwiązań.
- Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recykling materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych minimum 50 % masy do 2020 roku.

Odpady niebezpieczne wchodzące w skład odpadów komunalnych

Baterie i akumulatory

Zgodnie z kierunkami działań wyznaczonymi w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego, przyjmuje się następujące cele:

- rozwój systemu selektywnego zbierania zużytych baterii i akumulatorów przenośnych w szczególności ze źródeł rozproszonych,
- rozwój metod i technologii odzysku i unieszkodliwiania zużytych baterii i akumulatorów przenośnych w szczególności Li-ion i Ni-MH,
- zakaz wprowadzania do obrotu:
 - baterii lub akumulatorów, które zawierają powyżej 0,0005% wagowo rtęci, bez względu na to, czy są one wmontowane do urządzeń (z wyłączeniem ogniw guzikowych z zawartości rtęci nie wyższej niż 2% wagowo),
 - baterii lub akumulatorów przenośnych, które zawierają powyżej 0,002% wagowo kadmu, w tym tych, które są wmontowane do urządzeń (z wyłączeniem baterii i akumulatorów stosowanych w systemach awaryjnych i alarmowych, sprzęcie medycznym i elektronarzędziach),
 - osiągnięcie minimalnego poziomu zbierania zużytych baterii i akumulatorów (w tym akumulatorów Ni-Cd) w wysokości 25% do 2012 r. i 45% w 2016 r.
 - zakaz stosowania od 2012 r. akumulatorów niklowo-kadmowych.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Zgodnie z kierunkami działań wyznaczonymi w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego, przyjmuje się następujące cele:

- osiągnięcie w 2008 r. poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości 4kg/rok w przeliczeniu na mieszkańca,
- osiągnięcie w 2008 r. poziomów odzysku i recyklingu zużytego sprzętu w wysokości :

- dla zużytego sprzętu powstałego z wielkogabarytowych urządzeń gospodarstwa domowego i automatów do wydawania:
 - poziomu odzysku w wysokości 80% masy zużytego sprzętu,
 - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących z zużytego sprzętu w wysokości 75% masy zużytego sprzętu,
- dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu teleinformatycznego, telekomunikacyjnego i audiowizualnego:
 - poziomu odzysku w wysokości 75% masy zużytego sprzętu,
 - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 65% masy zużytego sprzętu,
- dla zużytego sprzętu powstałego z małogabarytowych urządzeń gospodarstwa domowego, sprzętu oświetleniowego, narzędzi elektrycznych i elektronicznych z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych, zabawek, sprzętu rekreacyjnego i sportowego oraz przyrządów do nadzoru i kontroli:
 - poziomu odzysku w wysokości 70% masy zużytego sprzętu,
 - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 50% masy zużytego sprzętu,
- dla zużytych gazowych lamp wyładowczych – poziom recyklingu części składowych materiałów i substancji pochodzących ze zużytych lamp w wysokości 80% masy tych zużytych lamp,
- zapewnienie przepustowości zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego wystarczających do przyjmowania całej masy tych odpadów wytwarzanych na terenie Gminy Czyżew.

Program rozwoju systemu selektywnej zbiórki odpadów

Surowce wtórne

Surowce wtórne będą zbierane głównie w ramach systemu workowego, który będzie wspierany przez system pojemnikowy. System workowy wykorzystywany będzie w przypadku zabudowy jednorodzinnej. Natomiast pojemniki do selektywnej zbiórki będą rozmieszczone w strategicznych, ogólnodostępnych miejscach na terenie Gminy (centrum, w pobliżu budynków użyteczności publicznej itp.).

W ramach systemu workowego będą wykorzystywane następujące rodzaje worków:

- worki zielone na szkło kolorowe
- worki białe na szkło bezbarwne
- worki żółte na tworzywa sztuczne,
- worki niebieskie na papier i tekturę
- worki czerwone na metale,

W ramach systemu pojemnikowego będą wykorzystywane następujące rodzaje pojemników:

- Pojemnik zielony – przeznaczony na szkło tzn. butelki, słoiki, opakowania po artykułach spożywczych, flakony szklane. Nie należy do niego wrzucać: szyb okiennych i samochodowych, opakowań po lekach, porcelany, fajansu, szkła żaroodpornego i zbrojonego, luster oraz szkła zabrudzonego farbami czy smarami.
- Pojemnik niebieski - przeznaczony na papier i makulaturę tzn. gazety, książki, zeszyty, kartony z opakowań, tektury, listy, torby papierowe. Nie należy do niego

wrzucać: kartonów po mleku i napojach, celofanu, tapet, papieru zatłuszczonego, silnie zabrudzonego papieru powleczonego folią, kalki, opakowań po mrożonkach.

- Pojemnik żółty - przeznaczony jest na tworzywa sztuczne tzn. butelki plastikowe po napojach (PET), szamponach i środkach higienicznych, czystą folię opakowaniową i duże torby plastikowe. Nie należy wrzucać: butelek po środkach chemicznych, naczyń jednorazowych, styropianu.

Odpady ulegające biodegradacji

Odpady ulegające biodegradacji powstające w gospodarstwach domowych powinny być wydzielane ze strumienia odpadów zmieszanych i zagospodarowywane przez mieszkańców we własnym zakresie z wykorzystaniem przydomowych kompostowników. W przypadku gdy mieszkańcy wyrażą wole odbioru odpadów zielonych, należy im dostarczyć worki koloru brązowego przeznaczone na zbiórkę tego rodzaju odpadów.

Odpady wielkogabarytowe

Zbiórka odpadów wielkogabarytowych powinna być przeprowadzana dwa razy w ciągu roku (wiosna, jesień) poprzez wystawianie odpadów wielkogabarytowych przez mieszkańców przed posesje lub wyznaczonych miejscach do tego przeznaczonych, a następnie odbiór odpadów przez firmy upoważnione do takiego działania.

Odpady remontowo-budowlane

Odpady remontowo-budowlane te będą usuwane na zasadzie podstawiania przez przedsiębiorstwo wywozowe pojemnika, np. KP-7 lub innego, na zlecenie i koszt wytwarzającego odpady. Odpady te będą zbierane na miejscu powstawania w sposób selektywny, umożliwiający ich późniejsze wykorzystanie (np. jako materiał budowlany).

Odpady niebezpieczne

Odpady niebezpieczne będą zbierane na terenie Gminy Czyżew z wykorzystaniem systemu pojemnikowego oraz systemu mobilnej zbiórki. W ramach systemu pojemnikowego będą zbierane takie odpady jak baterie i akumulatory oraz przeterminowane lekarstwa. Pojemniki do zbiórki baterii i akumulatorów powinny być rozmieszczone we wszystkich placówkach oświatowych na terenie Gminy oraz w budynkach użyteczności publicznej (np. Urząd Miejski). Pojemniki przeznaczone do gromadzenia przeterminowanych leków powinny się znajdować się w aptekach oraz ośrodku zdrowia.

System mobilnej zbiórki polega na organizowaniu akcji obwoźnego zbierania odpadów niebezpiecznych, takich jak:

- urządzenia elektryczne i elektroniczne,
- urządzenia zawierające freon,
- świetlówki,
- lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć,
- detergenty zawierające substancje niebezpieczne,
- oleje i tłuszcze inne niż wymienione,
- rozpuszczalniki,
- i inne odpady niebezpieczne wchodzące w skład odpadów komunalnych.

Warunkiem efektywnego prowadzenia tego typu akcji jest przeprowadzenie szerokiej kampanii informacyjnej dotyczącej:

- rodzajów odpadów niebezpiecznych,
- sposobów ich separowania i przechowywania w warunkach domowych do czasu odbioru;

- warunków finansowych odbioru (początkowo zaleca się przeprowadzenia kilku akcji bezpłatnych);
- dokładnego harmonogramu zbierania odpadów (zaleca się przeprowadzenie tego typu akcji 2-3 razy w roku).

Proponowany system gospodarki odpadami

Zgodnie z wytycznymi kierunkami działań, w województwie podlaskim przewiduje się funkcjonowanie 6 ponadgminnych zakładów zagospodarowania odpadów. Wyboru lokalizacji pod zakłady zagospodarowania odpadów dokonano przyjmując następujące kryteria:

- Konieczność kontynuacji dotychczasowych działań podejmowanych w celu budowy ZZO.
- Uwarunkowania przyrodnicze.
- Czynniki logistyczne (w tym m.in. długość transportu, jakość sieci drogowej, itp.).
- Plan zamykania składowisk niespełniających określonych wymagań.
- Konsultacje z powiatami i gminami oraz wynikające z nich deklaracje.

Według WPGO gmina Czyżew przynależy do ZZO Czerwony Bór, którego charakterystykę przedstawiono poniżej.

ZZO Czerwony Bór

Lokalizacja: m. Czerwony Bór (gm. Zambrów)

Planowany przez Inwestora system gospodarowania odpadami:

- Zbieranie selektywne w systemie dwupojemnikowym.
- Kierowanie wszystkich zebranych odpadów do planowanego zakładu w m. Czerwony Bór (gm. Zambrów)
- Elementy zakładu wg dokumentacji (dla obszaru zam. przez ok. 61 tys. mieszkańców):
 - sortownia odpadów
 - kompostowania tunelowa na odpady z selektywnej zbiórki i z sortowni (BIODEGMA)
 - instalacja do przetwarzania odpadów budowlanych
 - punkt przyjmowania i przetwarzania odpadów wielkogabarytowych
 - magazyn odpadów niebezpiecznych
 - wiaty na surowce wtórne
 - kwatery do składowania odpadów reszkowych
 - kwatera na odpady azbestowe
 - kwatera na odpady poakcyjne.

Wytyczne organizacyjne do budowy i funkcjonowania ZZO:

- Do czasu wybudowania ZZO lub niezbędnej jego rozbudowy, odpady kierowane będą do zagospodarowania wg zasad aktualnie obowiązujących, przy założeniu dążenia do realizacji postawionych w WPGO celów.
- Do czasu wybudowania ZZO, gminy wskazane w WPGO do obsługi w jego ramach, powinny podjąć starania w celu stworzenia porozumienia, mającego na celu zapewnienie przyjmowania odpadów na składowiska, które znajdują się na terenie danego ZZO. W przypadku braku odpowiednich pojemności na składowiskach znajdujących się na obszarze wskazanym do obsługi przez ZZO, należy rozbudowywać istniejące obiekty lub budować nowe zgodnie ze wskazaniami podanymi w rozdz. 5.1.3. WPGO (pkt. 10).

- Gminy, na których terenie zostaną zamknięte składowiska odpadów, powinny w ramach porozumienia z innymi gminami danego obszaru wskazanymi do obsługi przez ZZO uzyskać możliwość składowania odpadów na funkcjonujących składowiskach w ramach planowanego ZZO.
- Rozbudowa składowisk lub budowa nowych jest możliwa tylko i wyłącznie jeśli będą one elementem systemu w ramach określonego w WPGO zakładu zagospodarowania odpadów, potwierdzonego odpowiednią analizą w ramach opracowywanej każdorazowo koncepcji i/lub studium wykonalności zakładu i obsługiwać będą gminy danego obszaru ZZO.
- Proponowane do budowy lub rozbudowy ZZO, w uzasadnionych przypadkach składać się mogą z kilku obiektów rozmieszczonych w poszczególnych miejscowościach obsługiwanego regionu. Wynikać to musi jednak z przeprowadzenia odpowiedniej analizy w ramach opracowywanej każdorazowo koncepcji i/lub studium wykonalności zakładu. Gminni uczestnicy – partnerzy – wchodzący w skład danego ZZO ustalają zasady finansowania w zakresie inwestycji i bieżącego utrzymania ZZO.
- Wyposażenie ZZO oraz stosowane w nim technologie muszą gwarantować realizację zakładanych dla województwa podlaskiego celów w zakresie gospodarowania odpadami oraz spełniać kryteria najlepszej dostępnej techniki (BAT).
- System zbierania odpadów na obszarze obsługiwanym przez ZZO musi być dostosowany do zastosowanych w nim technologii.
- W przypadku, gdy w danym obszarze ZZO istnieją wystarczające wolne pojemności na składowiskach, nie należy wykluczyć możliwości budowy składowisk na odpady po przetworzeniu przy instalacjach (sortownia, instalacja przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji) jako elementu ZZO, jeśli wymagają tego względy ekonomiczne i logistyczne.